

DRAAIBOEK INSTALLATIE POLITIEKE ORGANEN

Stappenplan voor voordrachten, installatie raadsleden, voorzitter, schepenen en burgemeester, e.a.

VERSIE 3 – 6 december 2018

(versie 2 dateert van – 31 oktober 2018)

De wijzigingen en aanvullingen in de tekst zijn zichtbaar in het draaiboek. De meeste aanpassingen hebben betrekking op de politieraad. Kijk zeker ook naar de tabel in bijlage op de laatste bladzijde.

Voor alle Vlaamse gemeenten, met uitzondering van:

- 1) Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Voeren, Wemmel en Wezembeek-Oppem
- 2) Aalter, Deinze, Kruisem, Lievegem, Oudsbergen, Pelt en Puurs-Sint-Amands

Voor deze gemeenten zijn er (gedeeltelijk) afwijkende regels.

1. Dit draaiboek is een herwerkte versie van het draaiboek uit 2012. Het Decreet Lokaal Bestuur heeft een grote impact op de politieke organisatie. Door de integratie van gemeente en OCMW zal bv. de OCMW-raad volledig uit gemeenteraadsleden bestaan. Met dit draaiboek loodsen we u door de maanden na de gemeenteraadsverkiezingen tot en met de installatie van de nieuwe politieke organen. We hebben het draaiboek met de grootste zorg opgesteld maar mocht u onnauwkeurigheden vaststellen of opmerkingen hebben dan horen wij ze graag.

Marian Verbeek en Pieter Vanderstappen (gemeente en OCMW) en Tom De Schepper (politiezone).

2. Lees zeker ook de zeer gedetailleerde en uitgebreide omzendbrief van minister Homans over de start van de lokale en provinciale bestuursperiode (zal binnenkort online staan).

3. Door het Decreet Lokaal Bestuur zullen de gemeenteraad en de OCMW-raad uit dezelfde personen bestaan. De voorzitter van de gemeenteraad zal ook de voorzitter van de OCMW-raad zijn. Het college van burgemeester en schepenen (CBS) en het vast bureau (VB) zullen ook uit dezelfde personen bestaan. Het bijzonder comité voor de sociale dienst (BCSD) wordt overal verplicht. De voorzitter van het BCSD is ofwel een lid van het college / vast bureau, ofwel een raadslid dat door de eed aflegging als comitévoorzitter toegevoegd wordt aan het college / vast bureau. Het is een volwaardige schepen.

4. De regels voor de politieraad, die redelijk complex zijn, werden nog aangepast in 2018. Het KB dat het KB betreffende de verkiezing van de politieraad wijzigt, lag bij het afwerken van dit draaiboek klaar voor publicatie, we hielden er uiteraard al rekening mee. Daarnaast hielden we rekening met de gedetailleerde en uitgebreide omzendbrief van minister Jambon over de verkiezing en installatie van de nieuwe politieraden. is nog niet gepubliceerd maar we houden uiteraard al wel rekening met de aangepaste regels.

We nemen in dit draaiboek de belangrijkste regels op. Meer en actuele informatie over de verkiezing van de politieraadsleden, modellen van het reglement van orde en van raadsbesluiten vindt u terug op www.vvsg.be/veiligheid/lokalepolitie/verkiezingen Meer info: tom.deschepper@vvsg.be

5. Naast dit draaiboek zijn voor gemeente en OCMW volgende documenten reeds beschikbaar:
- een model van huishoudelijk reglement voor de gemeenteraad en voor de OCMW-raad
- een deontologische code voor de gemeenteraad en de OCMW-raad)

6. Dit draaiboek is een levend document, wat betekent dat het tussendoor aangepast zal worden. Voor de meest recente versie, kijk steeds op www.vvsg.be (werking en organisatie)
Alle opmerkingen en aanvullingen op dit draaiboek zijn welkom bij marian.verbeek@vvsg.be en pieter.vanderstappen@vvsg.be.

INHOUDSTAFEL

1. Na de verkiezingen van 14 oktober – najaar 2018
 - 1.1. Coalitiegesprekken en beleidsprogramma
 - 1.2. Voordracht van de kandidaat burgemeester

2. Vastleggen van de datum van de installatievergadering van de gemeenteraad en de eerste vergadering van de OCMW-raad
 - 2.1. Mogelijkheid A: Zelf datum kiezen
 - 2.2. Mogelijkheid B: Datum installatie van rechtswege
 - 2.3. Publicatieverplichting
 - 2.4. Voorbereiding van de voordracht en de verkiezing van de politieraadsleden in meergemeentezones

3. Indienen akten van voordracht (burgemeester uitgezonderd)
 - 3.1. Datum voor het indienen van de akten van voordracht
 - 3.2. Akte van voordracht kandidaat-voorzitter gemeenteraad
 - 3.3. Gezamenlijke akte van voordracht kandidaat-schepenen
 - 3.4. Akte van voordracht kandidaat-voorzitter bijzonder comité voor de sociale dienst
 - 3.5. Voordracht leden bijzonder comité voor de sociale dienst
 - 3.6. Voordracht politieraadsleden

4. Uitnodiging voor de installatievergadering van de gemeenteraad en de eerste vergadering van de OCMW-raad

5. Afstand van mandaat – ten laatste op de installatievergadering van de gemeenteraad

6. Installatievergadering van de gemeenteraad

- 6.1. De uittredende voorzitter van de gemeenteraad zit de installatievergadering voor
- 6.2. Kennisneming geldigverklaring gemeenteraadsverkiezingen
- 6.3. Mededeling van benoeming en van eedaflegging van de burgemeester
- 6.4. Installatie gemeenteraadsleden en eedaflegging
- 6.5. Verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad
- 6.6. Verkiezing van de schepenen na een gezamenlijke akte van voordracht
- 6.7. Fractievorming
 - 6.7.1. Kartels die in twee splitsen om twee fracties te vormen.
 - 6.7.2. Partijen kunnen zich verenigen om één fractie te vormen
- 6.8. De verkiezing van de politieraadsleden
 - 6.8.1. Burgemeester is voorzitter gemeenteraad voor verkiezing politieraad
 - 6.8.2. Stemming
 - 6.8.3. Wie is verkozen?
 - 6.8.4. Proces-verbaal van de verkiezingen van de politieraadsleden
 - 6.8.5. Het dossier van de verkiezing
7. De eerste vergadering van de OCMW-raad aansluitend op de installatievergadering van de gemeenteraad
 - 7.1. Agenda van de vergadering
 - 7.2. Voorzitter van de OCMW-raad
 - 7.3. OCMW-raad moet uit mannen en vrouwen bestaan
 - 7.4. Verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst
 - 7.5. Verkiezing van de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst
8. Na de installatievergadering van de gemeenteraad
 - 8.1. De mandatedatabank en de lokale besluiten als linked open data (LBL0D)
 - 8.2. Verplicht te publiceren documenten
 - 8.3. Politieraad
 - 8.3.1. Mededeling geldig verklaring verkiezing aan gemeenteraad en aan politieraad
 - 8.3.2. Eventueel bezwaar tegen verkiezing politieraadsleden
 - 8.3.2. Installatie politieraad
 - 8.4. vertegenwoordigers van de gemeenteraad in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aanduiden
 - 8.5. Aanstellen van de vertegenwoordigers in de OCMW-vereniging
 - 8.6. Andere beslissingen
9. Wat als?

Bijlage 1. Aantal raadsleden, schepenen en leden bijzonder comité sociale dienst

Bijlage 2. Overzicht van de data

1. Na de verkiezingen van 14 oktober – najaar 2018

1.1 Coalitiegesprekken en beleidsprogramma

Tenzij er, na de verkiezingen, in het bestuur een absolute meerderheid is, is er een coalitie nodig. Er moeten dus gesprekken plaatsvinden tussen partijen die samen een meerderheid in de gemeenteraad willen vormen. Daarnaast moeten er in alle gemeenten vóór de installatievergaderingen van de gemeenteraad en de eerste vergadering van de OCMW-raad, heel wat afspraken worden gemaakt over de functies die moeten worden ingevuld. Bovendien kan de akte van voordracht voor de uitvoerende mandatarissen een einddatum van het mandaat en eventueel de naam van de opvolger bevatten waardoor een functie van zes jaar onder meerdere personen verdeeld zou kunnen worden.

Welke beslissingen nemen?

- Wie is kandidaat-burgemeester?
- Hoeveel schepenen nemen we op in het college? Het Decreet Lokaal Bestuur legt een maximum en een minimum aantal schepenen op. Het maximum hangt af van het inwonersaantal. Naast de burgemeester moet het college minstens twee schepenen tellen. De verkozen voor de gemeenteraad kunnen er dus voor kiezen om minder schepenen voor te dragen, maar het moeten er minstens twee zijn.¹
- Wie neemt een schepenenmandaat op?
- Wie wordt voorzitter van de gemeenteraad / OCMW-raad?
- Wie wordt de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst?
- Wie worden de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst?
- Eventuele lijstverbinding voor de voordracht van kandidaat-leden voor het bijzonder comité (zie 3.5.)
- Welke gemeenteraadsleden zullen de gemeenten vertegenwoordigen in de politieraad?

Een overzicht van de aantallen raadsleden, schepenen en leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst – zie bijlage 1.

- *De berekening van het aantal raadsleden voor elke politiezone is te vinden op www.vvsg.be/veiligheid/lokalepolitie/verkiezingen.*

1.2 Voordracht van de kandidaat burgemeester

De verkozenen voor de gemeenteraad dragen uit hun midden een kandidaat voor door middel van een gedagtekende akte van voordracht die ze voorleggen aan de gouverneur. Ze kunnen dit doen van zodra er een akkoord is met de coalitiepartners (of binnen de partij bij een absolute meerderheid) over de kandidaat. In 2012 werden de eerste burgemeesters reeds benoemd met ministeriële besluiten van half november 2012. De eedaflegging gebeurt dan gewoonlijk in de loop van de maand december in handen

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 25 mei 2018 over het aantal te verkiezen mandaten bij de lokale en provinciale verkiezingen van 14 oktober 2018

van de gouverneur. Door de eedaflegging wordt de burgemeester ook meteen voorzitter van het vast bureau. en maakt de burgemeester van rechtswege deel uit van het politiecollege.

Nodige handtekeningen

Een ontvankelijke akte van voordracht moet 'een dubbele meerderheid' hebben en dus:

- ondertekend zijn door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;
- én ondertekenend zijn door een meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-burgemeester werden verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-burgemeester voorkomt slechts twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van één van hen.

Sancties wanneer een verkozene meerdere akten voor dezelfde functie ondertekent

Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen. De persoon die er meer dan één ondertekent voor dezelfde functie kan voor de duur van de zittingsperiode niet worden benoemd of verkozen als:

- burgemeester/voorzitter van het vast bureau,
- schepen/lid van het vast bureau,
- voorzitter van de gemeenteraad/voorzitter van de OCMW-raad,
- voorzitter van een gemeenteraadscommissie,
- voorzitter of lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Ook een dergelijk mandaat waarnemen is niet mogelijk.

Bovendien mag de betrokkene de gemeente niet vertegenwoordigen of namens de gemeente een mandaat opnemen of waarnemen in:

- een extern verzelfstandigd agentschap
- andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen.

En ten slotte kan hij ook het OCMW niet vertegenwoordigen of namens het OCMW een mandaat bekleden of waarnemen in:

- een vereniging of vennootschap als vermeld in deel 3, titel 4 van het Decreet Lokaal Bestuur
- andere verenigingen, stichtingen en vennootschappen.

Bekleedt de betrokkene al zo een mandaat dan, dan vervalt dit van rechtswege.

Alle handtekeningen die in strijd met dit verbod op de akten van voordracht staan, worden geschrapt.

Eventuele einddatum en opvolger

De voordrachtakte kan een einddatum en eventueel de naam van de opvolger bevatten. Een voordracht met enkel een einddatum kan wel maar een voordracht met enkel de naam van de opvolger (dus zonder einddatum) kan niet. Wie opvolger is, moet weten op welk tijdstip hij ten laatste het mandaat overneemt.

Onderzoek naar de kandidaat-burgemeester

De akte van voordracht wordt ingediend bij de provinciegouverneur. Die gaat na of de akte van voordracht ontvankelijk is, d.w.z. of alle verplichte informatie en de nodige handtekeningen aanwezig zijn.

De procureur-generaal van Hof van Beroep (van het rechtsgebied van de gemeente) informeert de gouverneur over eventuele onderzoeken of lopende gerechtelijke procedures tegen de kandidaat-burgemeester. Dit zou bv. kunnen wanneer er een klacht is voor het niet respecteren van de regels i.v.m. de verkiezingsuitgaven. De gouverneur geeft advies aan de minister over de geschiktheid van de kandidaat. Men wil vermijden om kandidaat-burgemeester te benoemen die niet geschikt zijn voor het ambt. Zijn er geen bezwaren, en meestal is alles in orde, dan staat niets de benoeming en eedaflegging in de weg.

De burgemeester moet de Belgische nationaliteit hebben en moet beschikken over de kennis van de bestuurstaal die vereist is voor de uitoefening van het mandaat. Door zijn benoeming bestaat het – weerlegbaar – vermoeden dat hij of zij Nederlands kent.

Titelvoerende burgemeester

In een bepaald aantal situaties wordt de burgemeester als verhinderd beschouwd en moet hij of zij, tot zolang de verhindering duurt, worden vervangen. De burgemeester die tijdelijk wordt vervangen blijft titelvoerend burgemeester. Zo een situatie kan bij aanvang van of tijdens de bestuursperiode ontstaan.

- de burgemeester die lid is van de federale of Vlaamse Regering of van de Europese Commissie (vervanging verplicht);
- de burgemeester die lid is van de bestendige deputatie van de provincieraad of van het college, ingesteld bij artikel 83quinquies, §2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen (vervanging verplicht);
- de burgemeester die het mandaat uitoefent van federaal, Vlaams of Europees parlementslid, indien de burgemeester hiertoe uitdrukkelijk verzoekt. (vervanging op vraag en dan voor zolang de burgemeester het mandaat van federaal, Vlaams of Europees parlementslid uitoefent);
- een afwezigheid van minstens twaalf weken wegens medische redenen, studieredenen of verblijf in het buitenland (vervanging op vraag met een recent geneeskundig getuigschrift of een attest van de onderwijsinstelling of de opdrachtgever). Is een zieke mandataris niet meer zelf om staat om zijn vervanging te vragen dan wordt hij van rechtswege als verhinderd beschouwd vanaf de derde vergadering waarop hij niet aanwezig kan zijn en dit zolang zijn afwezigheid duurt;
- ouderschapsverlof voor de geboorte of adoptie van een kind (vervanging op vraag); een afwezigheid van minstens twaalf weken wegens palliatief verlof of verlof voor de bijstand of de verzorging van een zwaar ziek gezinslid of familielid tot en met de tweede graad (vervanging op vraag met een schriftelijk verzoek en een verklaring op erewoord).

Zie artikel 42§ 5, 58, 60 en 47 Decreet Lokaal Bestuur

- *Het model van akte van voordracht voor de kandidaat-burgemeester is te vinden op <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/werking-bestuur/akten-van-voordracht-2019-2024>*

Wat als?

1. De akte van voordracht voor de kandidaat-burgemeester wordt pas na de installatievergadering voorgelegd. Zie blz. 44
2. Er moet een burgemeester buiten de raad worden benoemd. Zie blz. 44
3. De Vlaamse regering aanvaardt de voordracht van de kandidaat-burgemeester niet. Zie blz. 45

2. Vastleggen van de datum van de installatievergadering van de gemeenteraad en de eerste vergadering van de OCMW-raad

2.1 Mogelijkheid A: Zelf datum kiezen

De datum van de installatievergadering van de gemeenteraad is vrij te kiezen op een werkdag tussen woensdag 2 januari en tot en met dinsdag 8 januari 2019.

De uittreedende voorzitter van de gemeenteraad zal de verkozenen op de hoogte brengen van de datum, het uur en de locatie **ten minste veertien dagen** voor de installatievergadering. Spreek de datum dus goed op voorhand af in samenspraak met de algemeen directeur en eventueel het uittreidend college. Het is niet nodig om in het gemeentehuis vergaderen. Het mag bv. ook in het cultureel centrum met een grotere zaal op voorwaarde, uiteraard, dat het publiek aanwezig kan zijn.

De keuze van datum van de installatievergadering is het vertrekpunt voor de berekening van de termijnen voor de oproeping en voor het indienen van allerlei akten van voordracht, niet in het minst die van de politieraadsleden in een meergemeentepolitiezone.

Aansluitende op de installatievergadering van de gemeenteraad vindt de eerste vergadering van de OCMW-raad plaats.

Ons advies

Leg de datum van de installatievergadering ten laatste begin december vast.

Breng de verkozenen zo snel mogelijk op de hoogte.

De datum op tijd vastleggen is uitermate belangrijk om de timing te respecteren voor de verschillende stappen voor de verkiezing en de installatie verkiezing van de politieraadsleden in een meergemeentezone (zie 3.6)

Installatievergadering GR	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen
woensdag 2 januari	woensdag 19 december
donderdag 3 januari	donderdag 20 december
vrijdag 4 januari	vrijdag 21 december
maandag 7 januari	maandag 24 december
dinsdag 8 januari	dinsdag 25 december

Goed op tijd de datum van de installatievergadering vastleggen én communiceren is dus absoluut nodig om politieraad tijdig te kunnen installeren. Bovendien is het zoveel eenvoudiger om zoveel als mogelijk voor de kerstvakantie en de feestdagen te regelen. Dit is zowel voor uittreedende voorzitter, de gemeentelijke administratie als de verkozenen veel gemakkelijker.

2.2. Mogelijkheid B: Datum installatie van rechtswege

Indien er geen datum voor de installatievergadering werd gekozen of men vergat bv. om de oproeping (tijdig) te versturen dan zal de installatievergadering van rechtswege doorgaan op woensdag 2 januari om 20u in het gemeentehuis. Het is de algemeen directeur die de verkozenen dan **ten minste acht dagen** (in tegenstelling de normale veertien dagen bij een zelf gekozen dag) op voorhand op de hoogte zal brengen.

Installatievergadering GR van rechtswege	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen
woensdag 2 januari om 20u in het gemeentehuis	dinsdag 25 december

Zie artikel 6§1 van het Decreet Lokaal Bestuur

2.3. Publicatieverplichting

Door het Decreet Lokaal Bestuur is vanaf 1 januari 2019 verplicht om de agenda van de vergaderingen van de gemeenteraad en van de OCMW-raad te publiceren op de gemeentelijke website. In principe geldt de verplichting dus maar vanaf 1 januari maar publiceert de agenda van zodra de uitnodigingen aan de verkozenen worden bezorgd. De agenda van de vergadering moet minstens te raadplegen zijn tot de notulen van diezelfde raadsvergadering gepubliceerd worden. Het gaat om:

- Agenda installatievergadering gemeenteraad
- Agenda eerste vergadering OCMW-raad

Besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2018 betreffende de bekendmaking en raadpleegbaarheid van besluiten en stukken van het lokaal bestuur, betreffende de wijze waarop de reglementen en verordeningen van het lokaal bestuur worden bijgehouden in het register en betreffende de raadpleegbaarheid van de besluiten van de politiezones en hulpverleningszones

2.4. Voorbereiding van de voordracht en de verkiezing van de politieraadsleden in meergemeentezones

Uitnodiging voor indienen voordrachtakte kandidaten

De (uittredende) burgemeester bepaalt de datum (en het tijdstip) waarop de voordrachtakten ingediend moeten worden. Deze datum is afhankelijk van de datum waarop de oproeping voor de installatievergadering van de gemeenteraad verstuurd wordt.

De burgemeester bezorgt een informatienota aan de verkozenen voor de gemeenteraad met o.a. de datum waarop de voordrachtakten ingediend moeten worden. - In de gemeenten die vanaf 1/1/2019 samengevoegd worden, wordt aanbevolen dat de uittredende burgemeester van de gemeente waarvan de algemeen directeur aangewezen is als coördinator, overeenkomstig art. 346 DLB, deze informatienota verstuurt. De nota herinnert de verkozen ook aan de wettelijke bepalingen voor het indienen van de voordrachtakten voor de verkiezing van de politieraad. Dat moet **minstens 5 dagen** vóór het indienen van de voordrachtakten gebeuren.

In ieder geval moeten de kandidaturen worden ingediend **tussen de 7de en de 4de dag** vóór de datum waarop de oproeping voor de installatievergadering van de gemeenteraad verstuurd wordt (zie 3.6.).

Installatievergadering Gemeenteraad	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen (= oproeping installatie gemeenteraad)	Informatienota politieraad vijf dagen voor het indienen voordrachtakten (<u>dag is afhankelijk van dag indienen voordrachtsakten</u>)
woensdag 2 januari	woensdag 19 december	<u>vrij 7 – ma 10 dec</u>
donderdag 3 januari	donderdag 20 december	<u>za 8 – di 11 dec</u>
vrijdag 4 januari	vrijdag 21 december	<u>zon 9 – woe 12 dec</u>
maandag 7 januari	maandag 24 december	<u>woe 12 – za 15 dec</u>
dinsdag 8 januari	dinsdag 25 december	<u>don 13 – zo 16 dec</u>

Installatievergadering GR van rechtswege		
woensdag 2 januari om 20u in het gemeentehuis	dinsdag 25 december	<u>don 13 – zo 16 dec</u>

Zie artikel 2, lid 4 KB van 20 december 2000 betreffende de verkiezing in elke gemeenteraad van de leden van de politieraad

- *Het model informatienota burgemeester verkiezingen politieraad 2018 is te vinden op www.vvsg.be/veiligheid/lokalepolitie/verkiezingen*

3. Indienen akten van voordracht (burgemeester uitgezonderd)

3.1. Datum voor het indienen van de akten van voordracht

Akten van voordracht voor:

- Schepenen
- Voorzitter gemeenteraad
- Voorzitter BCSD
- Leden BCSD
- Politieraadsleden

Mogelijkheid A: eigen keuze voor de installatievergadering

De akten van voordracht moeten **ten laatste acht dagen** voor de installatievergadering **aan de algemeen directeur worden bezorgd**. Uiteraard mag het ook vroeger. Zijn de akten volledig in orde en staan er alle handtekeningen op dan is het zeker zo gemakkelijk om deze bv. in de week voor de kerstvakantie te bezorgen. Zo heeft iedereen alvast op dat vlak rustige kerstdagen.

Ons advies

Dien de akten van voordracht, wanneer u de datum van installatievergadering kent, bij voorkeur voor zaterdag 22 december (begin kerstvakantie) in.

Voor de voordracht van de politieraadsleden geldt een andere timing! Zie 3.6.

Installatievergadering Gemeenteraad	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen	Laatste datum indienen akten van voordracht (uitgezonderd politieraad)
woensdag 2 januari	woensdag 19 december	dinsdag 25 december
donderdag 3 januari	donderdag 20 december	woensdag 26 december
vrijdag 4 januari	vrijdag 21 december	donderdag 27 december
maandag 7 januari	maandag 24 december	zondag 30 december
dinsdag 8 januari	dinsdag 25 december	maandag 31 december

Mogelijkheid B: installatievergadering van rechtswege op 2 januari om 20u

Deze situatie doet zich enkel voor wanneer de uittreedende voorzitter de verkozenen voor de gemeenteraad niet heeft bijeengeroepen.

Installatievergadering van rechtswege	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen	Laatste datum indienen akten van voordracht (uitgezonderd politieraad)
---------------------------------------	---	--

woensdag 2 januari om 20u in het gemeentehuis	dinsdag 25 december	dinsdag 25 december
--	---------------------	---------------------

3.2. Akte van voordracht kandidaat-voorzitter gemeenteraad

De akte van voordracht wordt **uiterlijk acht dagen** voor de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur overhandigd. De datum is afhankelijk van de datum van de installatievergadering (zie tabellen onder 3.1.)

De akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter moet ondertekend zijn:

- door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen
- door een meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat werden verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-voorzitter voorkomt slechts twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen. Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen.

Sancties wanneer een verkozene meerdere akten voor dezelfde functie ondertekent

Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen. Op het ondertekenen van meer dan één akte van voordracht voor dezelfde functie zijn dezelfde sancties van toepassing als bij de andere akten van voordracht (zie 1.2.)

Eventuele einddatum en opvolger

De voordrachtakte kan een einddatum en eventueel de naam van de opvolger bevatten. Een voordracht met enkel een einddatum kan wel maar een voordracht met enkel de naam van de opvolger (dus zonder einddatum) kan niet. Wie opvolger is, moet weten op welk tijdstip hij of zij ten laatste het mandaat overneemt.

Belg zijn

De voorzitter van de raad moet een raadslid met de Belgische nationaliteit zijn. De voorzitter moet beschikken over de kennis van de bestuurstaal die vereist is voor de uitoefening van het mandaat. Door de benoeming bestaat het – weerlegbaar – vermoeden dat de voorzitter Nederlands kent.

Zie artikel 7 § 1 en 2, art. 42 §5 van het Decreet Lokaal Bestuur

- *Het model van akte van voordracht voor de kandidaat-voorzitter van de gemeenteraad is te vinden op <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/werking-bestuur/akten-van-voordracht-2019-2024>*

Wat als?

4. Er is geen (ontvankelijke) voordracht voor de kandidaat-voorzitter. Zie blz. 45

3.3. Gezamenlijke akte van voordracht kandidaat-schepenen

De gezamenlijke akte van voordracht wordt **uiterlijk acht dagen** voor de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur overhandigd. De datum is afhankelijk van de datum van de installatievergadering (zie tabellen onder 3.1.)

De algemeen directeur bezorgt een afschrift van de akte aan de burgemeester.

De gezamenlijke akte van voordracht van de kandidaat-schepenen moet ondertekend zijn:

- door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;
- voor elke van de kandidaat-schepenen door een meerderheid van de personen die op dezelfde lijst werden verkozen als de voorgedragen kandidaten. Als de lijst waarop een kandidaat-schepeen voorkomt slechts twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van één van hen. Niemand kan meer dan één gezamenlijke akte van voordracht ondertekenen.

Sancties wanneer een verkozene meerdere akten voor dezelfde functie ondertekent

Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen. Op het ondertekenen van meer dan één akte van voordracht voor dezelfde functie zijn dezelfde sancties van toepassing als bij de andere akten van voordracht (zie 1.2.)

Rangorde

De rangorde van de schepenen (wie is eerste, tweede enz. schepenen) is dezelfde als de volgorde op de akte van voordracht. De naam van de eerste schepenen wordt dus eerst ingevuld.

Eventuele einddatum en opvolger

De akte van voordracht kan voor elke kandidaat-schepenen een einddatum en eventueel de naam van de opvolger bevatten. Een voordracht met enkel een einddatum kan wel maar een voordracht met enkel de naam van de opvolger (dus zonder einddatum) kan niet. Wie opvolger is, moet weten op welk tijdstip hij ten laatste het mandaat overneemt.

Aantal schepenen op de gezamenlijke akte van voordracht

Er moeten minstens twee kandidaat-schepenen worden voorgedragen. Het Decreet Lokaal Bestuur legt een minimum en een maximum op. Het college telt minstens één schepenen minder dan de vorige bestuursperiode als de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt toegevoegd aan het college (wanneer die nog geen lid was van het college). Voor de verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité is er een afzonderlijke akte van voordracht nodig (zie 3.4.).

De verkozenen voor de gemeenteraad leggen in de gezamenlijke akte van voordracht vast hoeveel schepenen ze voordragen. Ontstaat er in de loop van de bestuursperiode een vacature in het college van burgemeester en schepenen (dit is wanneer er geen opvolger is) dan kan de gemeenteraad beslissen het vrijgekomen schepenenmandaat niet in te vullen.

De schepenen moeten beschikken over de kennis van de bestuurstaal die vereist is voor de uitoefening van het mandaat. Door hun benoeming bestaat het – weerlegbaar – vermoeden dat zij Nederlands kennen.

Zie artikel 42, 43, 45 §5 en 49 §1 van het Decreet Lokaal Bestuur

- *Het model van gezamenlijke akte van voordracht van de kandidaat-schepenen is te vinden op <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/werking-bestuur/akten-van-voordracht-2019-2024>*

Wat als?

5. Er is geen (ontvankelijke) gezamenlijke voordracht voor de kandidaat-schepenen. Zie blz. 45

3.4. Akte van voordracht kandidaat-voorzitter bijzonder comité voor de sociale dienst

Elk OCMW heeft vanaf 2019 verplicht een vast bureau en een bijzonder comité voor de sociale dienst. De leden van het college worden automatisch de leden van het vast bureau. Het bijzonder comité voor de sociale dienst moet wel nog gekozen worden. De voorzitter van het comité wordt daarvoor niet samen voorgedragen met de gewone leden van het comité, maar wordt op een afzonderlijk akte voorgedragen. De comitévoorzitter wordt ook afzonderlijk verkozen op de eerste vergadering van de OCMW-raad (aansluitend op de installatievergadering van de gemeenteraad).

De voorzitter van het comité wordt verkozen uit de leden (of voorzitter) van het vast bureau (= college van burgemeester en schepenen), of de leden van de OCMW-raad (= gemeenteraad). Wanneer de voorzitter van het comité nog geen deel uitmaakte van het vast bureau, wordt hij/zij ook lid van het vast bureau en van het college. De voorzitter van het bijzonder comité is een volwaardige schepen met alle rechten en plichten zoals de andere leden van het college.

De voordrachtakte wordt **uiterlijk acht dagen** voor de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur bezorgd. De datum is afhankelijk van de datum van de installatievergadering (zie tabellen onder 3.1.)

De akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter BCSD moet ondertekend zijn door ten minste:

- door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;
- door een meerderheid van de personen die op dezelfde lijst werden verkozen als de voorgedragen kandidaten. Als de lijst waarop de kandidaat-voorzitter voorkomt slechts twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van één van hen.

Sancties wanneer een verkozene meerdere akten voor dezelfde functie ondertekent

Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen. Op het ondertekenen van meer dan één akte van voordracht voor dezelfde functie zijn dezelfde sancties van toepassing als bij de andere akten van voordracht (zie 1.2.)

Eventuele einddatum en opvolger

De akte van voordracht kan voor de kandidaat-voorzitter een einddatum en eventueel de naam van de opvolger bevatten. Een voordracht met enkel een einddatum kan wel maar een voordracht met enkel de naam van de opvolger (dus zonder einddatum) kan niet. Wie opvolger is, moet weten op welk tijdstip hij ten laatste het mandaat overneemt.

Zie artikel 90 Decreet Lokaal Bestuur

- *Het model van akte van voordracht voor de kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst is te vinden op <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/werking-bestuur/akten-van-voordracht-2019-2024>*

Wat als?

6. Er is geen ontvankelijke akte van voordracht voor kandidaat-voorzitter BCSD. Zie blz. 46

3.5. Voordracht leden bijzonder comité voor de sociale dienst

Aantal leden in bijzonder comité

De OCMW-raadsleden kiezen de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst door ontvankelijke voordrachtsakten in te dienen.

Het aantal leden van een bijzonder comité voor de sociale dienst (zonder de voorzitter!) hangt af van hoe groot de OCMW-raad is:

- zes leden voor een OCMW-raad met 23 leden of minder;
- acht leden voor een OCMW-raad met 25 tot en met 47 leden;
- tien leden voor een OCMW-raad met 49 leden tot en met 51 leden;
- twaalf leden voor een OCMW-raad met 53 leden of meer.

De voorgedragen comitéleden kunnen OCMW-raadslid zijn, maar dat hoeft niet. Kandidaat-leden van buiten de OCMW-raad moeten wel voldoen aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden (zie ook onder 6.4.):

1. Belg of onderdaan van de Europese Unie zijn
2. de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt (op het moment van de eedaflegging!)
3. in de bevolkingsregisters van de gemeente ingeschreven zijn
4. niet uitgesloten of geschorst zijn als kiezer (de zogenaamde politieke rechten)

Het aantal leden van het bijzonder comité waarover elke lijst beschikt, wordt bepaald in verhouding tot het aantal zetels dat elke lijst heeft binnen de OCMW-raad.

Lijstverbinding

De verkozenen van de lijsten kunnen **tot 60 dagen** na de dag van de gemeenteraadsverkiezingen (**13 december 2018**) verklaren dat zij zich met elkaar verbinden tot een groep van lijsten. Deze verklaring wordt ondertekend door minstens een meerderheid van de verkozenen van iedere lijst die zich wenst te verbinden en wordt bezorgd aan de algemeen directeur.

Uiterlijk de eenenzestigste dag na de gemeenteraadsverkiezingen (**14 december 2018**) maakt de algemeen directeur op de gemeentelijke webstek bekend hoeveel zetels in het bijzonder comité aan de verschillende lijsten of groepen van lijsten toekomen.

De berekening van het aantal zetels per lijst of groep van lijsten gebeurt door het aantal zetels van het bijzonder comité (zonder de voorzitter) te delen door het aantal leden van de OCMW-raad en daarna te vermenigvuldigen met het aantal zetels dat elke lijst of groep van lijsten binnen de OCMW-raad heeft.

Bij het resultaat van deze bewerking is het aantal eenheden (cijfer voor de komma) gelijk aan het aantal rechtstreeks verworven zetels.

De niet-rechtstreeks verworven zetels worden daarna over de lijsten (of groepen van lijsten) toegewezen in afnemende volgorde van de decimalen (cijfers na de komma) van het resultaat van de bewerking. Bij gelijke decimalen telt het hoogste stembijdrage van de lijst of de groep van lijsten.

De voordrachtsakte

Nadat de algemeen directeur bekendgemaakt heeft hoeveel leden elke lijst of groep van lijsten heeft in het comité, kunnen de verkozenen van de lijst of groep van lijsten effectief kandidaten voordragen. Dat gebeurt door een voordrachtsakte schriftelijk ~~in tweevoud~~ in te dienen bij de algemeen directeur. ~~De algemeen directeur ondertekent het tweede exemplaar en geeft dit terug aan de indiener.~~ Men kan een voordrachtsakte indienen tot **ten laatste acht dagen** voor de installatievergadering van de gemeenteraad. Elke lijst of groep van lijsten mag nooit meer kandidaat-leden voordragen dan het aantal dat hen toegewezen werd. De datum is afhankelijk van de datum van de installatievergadering (zie tabellen onder 3.1.)

De voordrachtsakte moet voldoen aan een aantal voorwaarden. Ze:

1. vermeldt de naam, de voornamen, de geboortedatum, het beroep, het rijksregisternummer en de hoofdverblijfplaats van de kandidaat-leden en eventuele kandidaat-opvolgers
2. vermeldt de naam, de voornaam en het rijksregisternummer van de verkozenen op de lijsten die de voordracht doen;
3. is voor akkoord ondertekend door de kandidaat-leden en eventuele kandidaat-opvolgers;
4. is ondertekend door de meerderheid van de verkozenen van dezelfde lijst of groep van lijsten. Als een lijst of groep van lijsten maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;
5. bevat kandidaat-leden van verschillend geslacht, tenzij de lijst of groep van lijsten als resultaat van de berekening maar één kandidaat-lid kan voordragen.

De akte kan (maar dat moet niet) per kandidaat-lid een of meer kandidaat-opvolgers bevatten. Zijn er meerdere kandidaat-opvolgers voor een kandidaat-lid, dan moet er een duidelijke volgorde zijn. Dezelfde persoon kan opvolger zijn van twee of meer kandidaat-leden die op dezelfde akte zijn voorgedragen. Dezelfde persoon kan kandidaat-lid en kandidaat-opvolger zijn.

Ten slotte is het ook mogelijk om op de akte de einddatum van het mandaat van een kandidaat-lid of van een kandidaat-opvolger te vermelden. Het lid van het bijzonder comité zal in dat geval bij het bereiken van de einddatum van rechtswege ontslagnemend zijn en worden opgevolgd door de persoon die in de voordrachtsakte als volgende opvolger is vermeld. Als het mandaat eindigt voor de einddatum, dan neemt de opvolger vervroegd het mandaat op.

Het bijzonder comité moet bestaan uit leden van elk geslacht.

Op het ondertekenen van meer dan één voordrachtsakte voor dezelfde functie zijn dezelfde sancties van toepassing als bij de andere akten van voordracht (zie 1.2.)

Zie artikel 87 - 94 van het Decreet Lokaal Bestuur.

- *Het model van akte van voordracht voor de kandidaat-leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst is te vinden op <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/werking-bestuur/akten-van-voordracht-2019-2024>*

Wat als?

7. Er is geen ontvankelijke voordrachtsakte voor een of meer kandidaat-leden van het BCSD. Zie blz. 47

3.6. Voordracht politieraadsleden

Aantal leden in de politieraad

In januari 2019 worden 1.502 politieraadsleden verkozen uit de gemeenteraden om deel uit te maken van de politieraad in meergemeentepolitiezones. De burgemeesters zitten daar niet bij, zij maken van rechtswege deel uit van de politieraad.

De hoedanigheid van gemeenteraadslid is de enige voorwaarde om deel te kunnen uitmaken van de politieraad. Dit geldt voor zowel de kandidaat-effectieve leden als voor de kandidaat-opvolgers. Zij **moeten** op het moment van de installatie van de gemeenteraad deel uitmaken van de gemeenteraad. Voorwaarde pas in 2018 in de wet ingevoerd.

De politieraad wordt evenredig samengesteld uit vertegenwoordigers van de gemeenteraden van de gemeenten die de meergemeentepolitiezone vormen. Elke gemeenteraad beschikt over minstens één vertegenwoordiger in de politieraad.

Voor het bepalen en het verdelen van het aantal leden worden de bevolkingscijfers in aanmerking genomen die als basis hebben gediend voor het bepalen van de samenstelling van de verschillende gemeenteraden (1 januari 2018).

Voor de verdeling van de zetels van de nieuwe politieraad onder de verschillende gemeenteraden wordt de volgende formule wordt gebruikt:

$$\frac{\text{Bevolkingscijfer gemeente} \times \text{aantal leden politieraad}}{\text{Totale bevolking meergemeentezone}}$$

Aantal inwoners politiezone	Aantal politieraadsleden
tot 15 000	13
van 15 001 tot 25.000	15
van 25.001 tot 50 000	17
van 50 001 tot 80 000	19

van 80.001 tot 100.000	21
van 100.001 tot 150.000	23
meer dan 150 000	25

Als uit de bovenstaande verdeling zou blijken dat een gemeente niet vertegenwoordigd zou zijn in de politieraad, wordt één zetel aan de politieraad toegevoegd. Die zetel komt dan bovenop het wettelijk voorziene aantal leden.

De burgemeesters van de gemeenten die deel uitmaken van de meergemeentezone zijn van rechtswege lid van de politieraad. Zij worden toegevoegd aan het aantal leden zoals hierboven bepaald.

Zie artikel 12, lid 4 en lid 6, artikel 14, lid 2 en 21 WGP

- *De berekening van het aantal raadsleden per politiezone en een model aantal politieraadsleden 2018 is te vinden op www.vvsg.be/veiligheid/lokalepolitie/verkiezingen.*

Voordrachtakten

De kandidaat-effectieve leden worden in elke gemeenteraad schriftelijk voorgedragen door één of meer verkozenen voor de gemeenteraad. De kandidaten stemmen in door een ondertekende verklaring op akte van voordracht. Elke akte van voordracht moet in dubbel exemplaar worden opgesteld.

Een kandidaat-effectief lid **kan** één of twee opvolgers hebben, maar dat is sinds 2018 geen vereiste meer. De kandidaat-opvolgers maken geen voorwerp uit van een afzonderlijke verkiezing, maar zij moeten op de dag van de verkiezing van de politieraad wel gemeenteraadslid zijn.

Eenzelfde persoon kan tegelijk als kandidaat-effectief lid en kandidaat-opvolger kandidaat-opvolger (voor een ander kandidaat-effectief lid) worden voorgedragen.

Een verkozene voor de gemeenteraad mag niet meer dan één voordrachtakte voor diezelfde verkiezing steunen door de akte te tekenen voor akkoord.

Omdat er geen enkele wettelijke garantie is dat elke politieke fractie die een kandidatenlijst ingediend heeft, ook een vertegenwoordiger zal hebben in de politieraad, is het belangrijk dat elke fractie slechts kandidaturen indient voor het aantal mandaten dat ze voor zichzelf bij de verkiezing haalbaar acht. Om de fracties te helpen bij de inschatting hiervan, kan men zich baseren op het **verkiezbaarheidscijfer**.

- *De berekening van het verkiezbaarheidscijfer voor elke gemeente is te vinden op www.vvsg.be/veiligheid/lokalepolitie/verkiezingen.*

Zie artikel 12, lid 5 en 14, lid 2 WGP

Zie artikel 5 van het KB van 20 december 2000 betreffende de verkiezing in elke gemeenteraad van de leden van de politieraad.

- *Een model voordrachtakte kandidaten politieraad 2018 is te vinden op www.vvsg.be/veiligheid/lokalepolitie/verkiezingen.*

Indienen voordrachtakte kandidaten

De verkozene of één van de verkozenen die de voordrachtakte ondertekenden, of hij die daartoe door de voormelde verkozene(n) werd aangeduid, is bevoegd om de voordrachtakte in te dienen.

De voordrachtakte moet in 2 exemplaren worden ingediend op het gemeentehuis.

De (uittredende) burgemeester, bijgestaan door de algemeen directeur en in tegenwoordigheid van een raadslid van elke fractie die een kandidatenlijst indient, neemt op de vastgelegde datum en het vastgelegde tijdstip de voordrachtakte, in dubbel exemplaar, in ontvangst. In de gemeenten die vanaf 1 januari 2019 samengevoegd worden, wordt aanbevolen dat de uittredende burgemeester van de gemeente waarvan de algemeen directeur aangewezen is als coördinator, overeenkomstig art. 346 DLB, samen met deze coördinator de voordrachtakten in ontvangst neemt.

De (uittredende) burgemeester moet bij het in ontvangst nemen van de voordrachtakten onderzoeken of zij voldoen aan de wettelijke bepalingen en kan de verbetering of aanvulling aanbevelen. Deze bevoegdheid is beperkt. De (uittredende) burgemeester kan de voordrachtakte in geen enkel geval weigeren en kan dus louter opmerkingen maken over de inhoud.

De (uittredende) burgemeester en de algemeen directeur tekenen elke voordrachtakte voor ontvangst. De (uittredende) burgemeester bewaart één exemplaar en geeft het tweede exemplaar terug aan de indiener(s).

Zie artikel 16, lid 1 WGP

Zie artikel 2 en 6 KB van 20 december 2000.

Opmaak en inzage kandidatenlijst

Onmiddellijk na het verstrijken van de termijn voor het indienen van de voordrachtakten sluit de burgemeester de kandidatenlijst af en rangschikt:

- de kandidaat-effectieve leden in alfabetische orde.
- de kandidaat-opvolger(s), in de precieze volgorde zoals vermeld in de voordrachtakte.

De voordrachtakten en de door de burgemeester opgemaakte kandidatenlijst zijn op het gemeentesecretariaat zijn ter inzage voor de verkozenen voor de gemeenteraad en alle kandidaten, **uiterlijk de derde dag** die volgt op de datum vastgesteld voor het indienen van de voordrachtakten.

Installatievergadering Gemeenteraad	Informatienota politieraad vijf dagen voor het	Indienen voordrachtakten politieraadsleden op	Ter inzage leggen van de kandidatenlijst politieraad uiterlijk de
--	---	--	--

	indienen voordrachtakten	welbepaalde dag tussen 7 ^e en 4 ^e dag voor datum oproeping installatievergadering EEN DAG KIEZEN!	derde dag na indienen voordracht (DE DAG is afhankelijk van gekozen datum!)
woensdag 2 januari	<u>vrij 7 – ma 10 dec</u>	woe 12 – za 15 dec	za 15 - di 18 dec
donderdag 3 januari	<u>za 8 – di 11 dec</u>	don 13 – zon 16 dec	zon 16 - woe 19 dec
vrijdag 4 januari	<u>zon 9 – woe 12 dec</u>	vrij 14 – ma 17 dec	ma 17 - don 20 dec
maandag 7 januari	<u>woe 12 – za 15 dec</u>	<u>ma 17 – do 20 dec</u> za 15 – di 18 dec	<u>do 20 - zo 23 dec</u> di 18 – vrij 21 dec
dinsdag 8 januari	<u>don 13 – zo 16 dec</u>	<u>di 18 – vrij 21 dec</u> zon 16 – woe 19 dec	<u>vrij 21 - ma 24 dec</u> woe 19 – za 22 dec

Installatievergadering GR van rechtswege	Informatienota	Dag kiezen voor indienen voordrachten	Dag kiezen voor ter inzage leggen
woensdag 2 januari om 20u in het gemeentehuis	<u>don 13 – zo 16 dec</u> dinsdag 11 december	<u>di 18 – vrij 21 dec</u> zon 16 – woe 19 dec	<u>vrij 21 - ma 24 dec</u> woe 19 – za 22 dec

Zie artikel 7 en 8, lid 1 KB van 20 december 2000.

4. Uitnodiging voor de installatievergadering van de gemeenteraad en de eerste vergadering van de OCMW-raad

Het Decreet Lokaal Bestuur bepaalt dat de installatievergadering op een van de eerste vijf werkdagen van januari moet plaatsvinden. Zie 2.1. en 2.2.

De uittreedende voorzitter van de gemeenteraad brengt de verkozen gemeenteraadsleden **ten minste veertien dagen** voor de installatie van de gemeenteraad op de hoogte van de datum, het uur en de plaats van de installatievergadering.

Als er geen oproeping door de uittreedende voorzitter van de gemeenteraad zou zijn, dan brengt de algemeen directeur de verkozen gemeenteraadsleden **ten minste acht dagen** voor de installatievergadering op de hoogte van de installatievergadering, die dan plaatsvindt op 2 januari 2019 in het gemeentehuis.

Aansluitend aan de installatievergadering van de gemeenteraad gaat meteen ook de eerste vergadering van de OCMW-raad waarop de voorzitter en de leden van het bijzonder comité worden gekozen. De

verkozenen kunnen met één uitnodiging, maar twee agenda's, voor beide vergaderingen worden uitgenodigd.

Installatievergadering Gemeenteraad	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen
woensdag 2 januari	woensdag 19 december
donderdag 3 januari	donderdag 20 december
vrijdag 4 januari	vrijdag 21 december
maandag 7 januari	maandag 24 december
dinsdag 8 januari	dinsdag 25 december

Installatievergadering van rechtswege	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen
woensdag 2 januari om 20u in het gemeentehuis	dinsdag 25 december

Op de agenda:

Behalve dat het bepalen van de rangorde van de raadsleden meteen na de eedaflegging moet gebeuren is er geen wettelijke volgorde voor de onderwerpen op de agenda. Al is het uiteraard evident dat de eedaflegging van de nieuwe raadsleden, na de mededelingen, als eerste komt. Verder is het uitgangspunt van deze volgorde dat de gemeenteraad zo snel als mogelijk de voorzitter verkiest zodat de raad meteen in de 'juiste handen' is.

- Kennisneming geldigverklaring gemeenteraadsverkiezingen
- Mededeling benoeming en eedaflegging burgemeester
- Installatie gemeenteraadsleden: afstand van mandaat, onderzoek geloofsbrieven, eedaflegging
- Bepalen van de rangorde van de raadsleden
- Verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad
- Fractievorming
- Verkiezing van de schepenen en eedaflegging
- Verkiezing van de politieraadsleden

Uiteraard moeten alle stukken van de punten op de agenda beschikbaar zijn voor de verkozenen. [Voor zover ze reeds beschikbaar zijn. De akten van voordracht moeten veertien dagen voor de installatievergadering nog niet binnen zijn.](#)

Zo wordt de kandidatenlijst voor de verkiezing van de politieraad wordt als bijlage gevoegd bij de oproeping voor de installatievergadering.

Zie art. 6, 7, 36, 43, 44, 88 van het Decreet Lokaal Bestuur

Zie artikel 8 van het KB van 20 december 2000

5. Afstand van mandaat – ten laatste op de installatievergadering van de gemeenteraad

Een verkozen gemeenteraadslid dat vóór zijn installatie afstand wil doen van zijn mandaat, brengt de gemeenteraadsvoorzitter daarvan schriftelijk op de hoogte. De afstand van mandaat is pas definitief van zodra de gemeenteraad er kennis van nam.

Afstand doen van het mandaat van gemeenteraadslid gebeurt best zo snel mogelijk maar kan uiterlijk nog op de installatievergadering voor de installatie van de gemeenteraadsleden. Maar ook dan moet het schriftelijk gebeuren, dus via een schrijven met datum en handtekening van de betrokkene. Indien geweten is dat bepaalde verkozenen het mandaat niet wensen op te nemen dan is er tijd om de opvolgers op te roepen en kunnen ze hun geloofsbrieven in orde brengen. De gemeenteraad neemt hiervan akte op de installatievergadering.

Zie artikel 6 § 4-5 en artikel 8 Decreet Lokaal Bestuur

6. Installatievergadering van de gemeenteraad

De gemeenteraadsleden en de OCMW-raadsleden zullen voortaan dezelfde personen zijn. De gemeenteraadsleden worden automatisch OCMW-raadslid door de eed af te leggen als gemeenteraadslid. Er vindt dan ook geen echte installatievergadering meer plaats voor de OCMW-raad.

Zie artikel 6 van het Decreet Lokaal Bestuur

6.1. De uittredende voorzitter van de gemeenteraad zit de installatievergadering voor

De uittredende gemeenteraadsvoorzitter zit de vergadering voor tot een nieuwe voorzitter verkozen wordt verklaard. Wordt dezelfde persoon als voorzitter verkozen verklaard dan blijft hij de vergadering verder voorzitten, anders geeft hij of zij het voorzitterschap door.

Indien de uittredende voorzitter van de gemeenteraad de installatievergadering niet kan voorzitten, wordt de vergadering voorgezeten door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen in volgorde van hun rang.

Zie artikel 6 van het Decreet Lokaal Bestuur

Wat als?

8. Er werd bezwaar tegen de gemeenteraadsverkiezingen ingediend. Zie blz. 47

6.2. Kennisneming geldigverklaring gemeenteraadsverkiezingen

6.3. Mededeling van benoeming en van eedaflegging van de burgemeester

De eedaflegging van de burgemeester, in handen van de provinciegouverneur, geldt tevens als eedaflegging als gemeenteraadslid. Na de gemeenteraadsverkiezingen blijft de uittredende burgemeester in functie tot de installatie van de nieuwe burgemeester.

Zie artikel 59 van het Decreet Lokaal Bestuur

6.4. Installatie gemeenteraadsleden en eedaflegging

Aan- en afwezigheden nakijken:

- Wie deed afstand van mandaat – pas definitief als de gemeenteraad er kennis van neemt;
- Wie zit in een situatie van onverenigbaarheid en wordt dus verondersteld afstand van mandaat te doen;
- Wie is verontschuldigd en kan dus pas op een volgende vergadering de eed afleggen;
- Wie is zonder reden afwezig (is die persoon ook na uitdrukkelijk te zijn opgeroepen zonder geldige reden afwezig op de daaropvolgende vergadering dan wordt hij verondersteld afstand van mandaat te doen);
- Wie is aanwezig;

Geloofsbriefen

De gemeenteraad onderzoekt de geloofsbriefen van de verkozen gemeenteraadsleden. Dit wil zeggen dat de raad moet nagaan of de verkozene voldoet aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden. Bovendien moet de raad ook nakijken of er geen onverenigbaarheden zijn waardoor een bepaalde verkozene het mandaat niet kan opnemen.

De geloofsbriefen omvatten volgende schriftelijke bewijsstukken die elk raadslid en elke opvolger moeten voorleggen:

- een recent uittreksel uit het bevolkings- of rijksregister
- een recent ~~bewijs van goed zedelijk gedrag~~ uittreksel uit het strafregister
- een verklaring op eer dat men zich niet bevindt in een geval van onverenigbaarheid

Na een volledige vernieuwing van de gemeenteraad blijven de uittredende gemeenteraadsleden in principe in functie tot de geloofsbriefen van de nieuw verkozen gemeenteraadsleden onderzocht zijn en tot de meerderheid van de gemeenteraadsleden geïnstalleerd is.

Verkiesbaarheidsvereisten:

Er zijn vier voorwaarden om verkiesbaar te zijn als gemeenteraadslid:

1. de Belgische nationaliteit bezitten of onderdaan zijn van een andere lidstaat van de EU;
 2. de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben;
 3. ingeschreven zijn in het bevolkingsregister van de gemeente.
 4. niet ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht (dus als kiezer) of van het recht te worden verkozen (dus als kandidaat).
- A. De volgende personen zijn geschorst of uitgesloten van het kiesrecht (mogen niet kiezen – wie niet mag kiezen is ook niet verkiesbaar):
- 1° personen die levenslang ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht door veroordeling;
 - 2° de volgende personen die in de uitoefening van het kiesrecht zijn geschorst, en dit zolang de onbekwaamheid duurt:
 - de gerechtelijk onbekwaamverklaarden, de personen met het statuut van verlengde minderjarigheid en de personen die geïnterneerd zijn²;
 - de personen die voor een bepaalde duur ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht door veroordeling;
 - de personen die ter beschikking van de regering zijn gesteld (op basis van het Strafwetboek of de Wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers).
- B. De volgende personen zijn niet verkiesbaar (mogen geen kandidaat zijn):
- 1° de onderdanen van de andere lidstaten van de Europese Unie die, ten gevolge van een individuele burgerrechtelijke of een strafrechtelijke beslissing in hun lidstaat van herkomst ontheven zijn van het recht om gekozen te worden krachtens het recht van die lidstaat;
 - 2° personen die veroordeeld zijn, zelfs met uitstel, wegens één van de misdrijven, vermeld in artikel 240, 241, 243, en 245 tot en met 248 van het Strafwetboek, gepleegd tijdens de uitoefening van een gemeentebestuur (het gaat dan onder meer over verduistering, omkoping enzovoort). Die onverkiesbaarheid eindigt twaalf jaar na de veroordeling.

Onverenigbaarheden:

Bloedverwanten tot en met de tweede graad, aanverwanten in de eerste graad of echtgenoten kunnen niet samen in de gemeenteraad van een zelfde gemeente zitten. Het Decreet Lokaal Bestuur stelt personen met wettelijk samenlevingscontract gelijk met echtgenoten. Voor de politieraad geldt bijkomend dat effectieve leden van de politieraad geen bloed- of aanverwant mogen zijn tot en met de tweede graad en niet verbonden mogen zijn door een huwelijk of door wettelijke samenwoning. Aanverwantschap die na de verkiezing tot stand komt onder de leden van de raad, stelt evenwel geen einde aan hun mandaat.

Naast bepaalde familieleden kunnen de volgende personen geen deel uitmaken van de gemeenteraad:

² Vanaf 1 september 2019 zal het statuut van verlengde minderjarigheid niet meer bestaan. In de plaats daarvan bepaalt onder het nieuwe beschermingsstatuut de vrederechter voor welke handelingen de beschermde persoon onbekwaam is.

- de provinciegouverneurs, de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, de hoge ambtenaar aangewezen door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en de adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, de provinciegriffiers, de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissarissen als de gemeente in kwestie deel uitmaakt van hun ambtsgebied;
- de magistraten, de plaatsvervangende magistraten en de griffiers bij de hoven en de rechtbanken, de administratieve rechtscolleges en het Grondwettelijk Hof;
- de leden van het operationeel kader; de leden van het administratief of logistiek kader van politiezone waar de gemeente toe behoort;³
- de personeelsleden van de gemeente in kwestie of van het OCMW dat die gemeente bedient of van de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen van de gemeente;
- de leden van een districtsraad;
- de personen die in een lokale decentrale overheid van een andere lidstaat van de Europese Unie een ambt of een mandaat uitoefenen dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, voorzitter van de gemeenteraad, schepen of burgemeester;
- de bloedverwanten tot en met de tweede graad, de aanverwanten in de eerste graad of de echtgenoten in de gemeenteraad van dezelfde gemeente.

Naast de onverenigbaarheden in het Decreet Lokaal Bestuur verbieden ook andere wetten dat bepaalde personen, omwille van hun functie, een mandaat in de gemeenteraad opnemen (zoals bijv. art. 127 van de wet op de geïntegreerde politie)

Eed

De verkozen gemeenteraadsliden van wie de geloofsbrieven werden goedgekeurd, leggen, vóór ze hun mandaat aanvaarden, in openbare vergadering de volgende **eed** af in handen van de voorzitter van de installatievergadering: *“Ik zweer de verplichtingen van mijn mandaat trouw na te komen.”*

Door deze eedaflegging zijn de gemeenteraadsliden van rechtswege ook OCMW-raadslid.

De volgorde waarin de nieuwe raadsleden de eed afleggen is niet bepaald, het kan bijv. alfabetisch, per partij of op basis van anciënniteit of leeftijd.

Wie aanwezig is maar geen eed aflegt, wordt geacht afstand te hebben gedaan van het mandaat. De nieuwe burgemeester moet geen eed als raadslid meer afleggen.

In wiens handen legt de **voorzitter van de installatievergadering** de eed af?

- Is de uittredende voorzitter een raadslid dan legt hij, uiteraard indien hij herkozen is als gemeenteraadslid, de eed af in handen van de burgemeester;

³ De leden van het operationeel kader van de politiediensten mogen zich niet verkiesbaar stellen, tenzij tijdens een periode van non-activiteit voor persoonlijke aangelegenheden of bij ontslag; de leden van het administratief en logistiek kader van de politiediensten mogen zich verkiesbaar stellen, maar indien zij personeelslid zijn van of een toelage of wedde ontvangen van de meergemeentezone, kunnen zij geen deel uitmaken van de gemeenteraad van één van de gemeenten van de zone.

- Indien de uittredende burgemeester de installatievergadering voorziet en als hij herkozen is als raadslid, zijn er verschillende mogelijkheden:
 - Is de uittredende burgemeester-voorzitter niet de nieuwe burgemeester én als de nieuwe burgemeester de eed als burgemeester reeds aflegde dan is het de nieuwe burgemeester in wiens handen de eed wordt afgelegd.
 - Is de uittredende burgemeester-voorzitter niet de nieuwe burgemeester én als de er nog geen nieuwe burgemeester is, legt hij de eed af in handen van het oudste gemeenteraadslid (het oudste raadslid in leeftijd);
 - Is de uittredende burgemeester-voorzitter ook de nieuwe burgemeester dan moet hij geen eed meer afleggen. De eedaflegging als burgemeester geldt meteen ook als eedaflegging als gemeenteraadslid.

Rangorde

De rangorde van de gemeenteraadsliden wordt tijdens de installatievergadering van de nieuwe gemeenteraad onmiddellijk na de eedaflegging van de gemeenteraadsliden vastgesteld. Het gemeenteraadslid met de hoogste anciënniteit neemt de hoogste rang in. Dat wil zeggen dat wie al het langste een mandaat van gemeenteraadslid uitoefent bovenaan in de rangorde staat. Bij gelijke anciënniteit neemt het gemeenteraadslid dat bij de laatste volledige vernieuwing van de gemeenteraad het hoogste aantal naamstemmen heeft behaald, de hoogste rang in. Bij een gelijk aantal naamstemmen neemt het gemeenteraadslid van wie de lijst bij de laatste volledige vernieuwing van de gemeenteraad de meeste stemmen heeft behaald de hoogste rang in.

De opvolgers die na de installatievergadering als gemeenteraadslid worden geïnstalleerd, nemen in volgorde van hun eedaflegging een rang in. Deze rangorde geldt ook voor de OCMW-raad.

Vervanging van verhinderde raadsleden

Wie verhinderd is moet tijdelijk worden vervangen nadat hij de eed aflegde en dit voor zolang de verhindering duurt.

Zo bv. de raadsleden die geschorst zijn op basis van art. 201/1 LPK (inbreuken op de reglementering op het gebruik van verboden propagandamiddelen tijdens de sperperiode en op de regels inzake de verkiezingsuitgaven). De schorsing treedt ten vroegste in werking na de eedaflegging en duurt minimaal één maand en maximaal zes maanden. (Zie art. 12 DLB). [Het gemeenteraadslid of de burgemeester kan zich om dezelfde redenen laten vervangen in de politieraad. Het gemeenteraadslid wordt dan in de politieraad vervangen door de vervanger uit de gemeenteraad \(art. 22, §1 WGP\).](#)

Vertrouwenspersoon

Zijn er raadsleden die zich door een vertrouwenspersoon willen laten bijstaan? De vertrouwenspersoon moet minstens 18 jaar zijn, legaal in de EU verblijven en mag zich niet in een situatie van onverenigbaarheid of verhindering bevinden. De vertrouwenspersoon mag wel een familielid zijn.

Vertrouwenspersonen moeten geen eed afleggen. Ze hebben recht op presentiegeld op dezelfde wijze als een gemeenteraadslid. [Voor de politieraad geldt dezelfde regeling. Het raadslid dat wegens een handicap zijn mandaat niet zelfstandig kan vervullen, mag zich laten bijstaan door een](#)

vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon mag geen personeelslid van de politiezone zijn (art. 22, §2 WGP).

Zie artikel 5-16, 59, 68 van het Decreet Lokaal Bestuur en artikel 8-15, 57,58, 199 en 201/1 van het lokaal en provinciaal kiesdecreet

6.5. Verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad

De voorzitter wordt door de gemeenteraadsleden verkozen op basis van een akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter.

Nadat de gemeenteraadsleden de eed hebben afgelegd en de rangorde werd vastgesteld, overhandigt de algemeen directeur de akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter aan de voorzitter van de installatievergadering.

De voorzitter van de installatievergadering gaat na of de akte van voordracht ontvankelijk is. Als de uittredende voorzitter ook de kandidaat-voorzitter is, moet die dus zelf de ontvankelijkheid van zijn eigen akte beoordelen.

Alleen de handtekeningen op de akte van voordracht van de verkozenen en de eventuele opvolgers die de eed als raadslid hebben afgelegd worden in aanmerkingen genomen. Is alles in orde dan wordt de voorgedragen kandidaat- voorzitter verkozen verklaard.

De nieuwe voorzitter neemt, van zodra hij is geïnstalleerd, het voorzitterschap van de uittredende voorzitter over. Een eedaflegging als voorzitter is niet nodig, de eedaflegging als raadslid volstaat.

Wanneer de voorzitter van de gemeenteraad verhinderd is dan moet die tijdelijk worden vervangen (Verhinderung door schorsing, om medische of studieredenen, verblijf in het buitenland in opdracht, ouderschapsverlof, palliatief verlof of verlof voor een ziek familielid, lid zijn van de Europese Commissie).

De voorzitter van de gemeenteraad is van rechtswege de voorzitter van de OCMW-raad.-Dit geldt niet voor de verkiezing van de politieraad en ook niet voor het voorzitterschap van de politieraad (zie verder).

Zie artikel 7, 69 van het Decreet Lokaal Bestuur

6.6. Verkiezing van de schepenen na een gezamenlijke akte van voordracht - eedaflegging

Nadat de gemeenteraadsleden de eed hebben afgelegd, en de gemeenteraadsvoorzitter is geïnstalleerd, overhandigt de algemeen directeur de gezamenlijke **akte van voordracht** van de kandidaat-schepenen aan de voorzitter van de gemeenteraad.

De voorzitter van de gemeenteraad gaat na of de gezamenlijke akte van voordracht **ontvankelijk** is in overeenstemming met de voorwaarden (o.a. zijn er geen onverenigbaarheden, werd de akte ondertekend door raadsleden die ondertussen de eed aflegden)

Is alles in orde dan worden de voorgedragen kandidaat- schepenen **verkozen verklaard**.

Eed

Voor ze hun mandaat aanvaarden, leggen de schepenen in openbare vergadering van de gemeenteraad de volgende **eed** af in handen van de burgemeester: *“Ik zweer de verplichtingen van mijn mandaat trouw na te komen.”*

De schepenen die de eed na twee achtereenvolgende uitnodigingen niet aflegt, wordt geacht zijn schepenenmandaat niet te aanvaarden.

Mannen en vrouwen in het college

In uitvoering van de Grondwet moet het college van burgemeester en schepenen minstens één persoon van het andere geslacht tellen. Die persoon kan eventueel de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst zijn

Als er in het college van burgemeester en schepenen geen enkele vrouw (of man) zit, is er een regeling om een schepenen van het andere geslacht aan te duiden. De laatste verkozen schepenen in rang moet plaats maken (u moet hierbij geen rekening houden met de voorzitter BCSD die als schepenen werd toegevoegd aan het college, dit is geen verkozen maar een toegevoegde schepenen) . Hij wordt van rechtswege vervangen door het gemeenteraadslid van het andere geslacht met de meeste voorkeurstemmen, van dezelfde lijst als de laatste schepenen. Als er twee raadsleden van die lijst evenveel voorkeurstemmen zouden hebben, gaat het schepenenmandaat naar de persoon die het hoogst op de lijst stond. Zijn er geen verkozen gemeenteraadsliden van het andere geslacht op die lijst, dan wordt de schepenen van rechtswege vervangen door de eerste opvolger van het andere geslacht van diezelfde lijst. Er is dan een schepenen buiten de gemeenteraad.

Vervanging van verhinderde schepenen

De verhinderde schepenen moet of mag zich laten vervangen omdat hij zijn mandaat niet kan of mag uitoefenen. Hij verliest echter niet definitief de hoedanigheid van schepenen. Als de situatie niet meer bestaat, kan de persoon het mandaat weer opnemen. Dit geldt voor:

- de schepenen die lid is van de federale of Vlaamse Regering of van de Europese Commissie;
- de schepenen die lid is van de deputatie van de provincieraad of van het college, ingesteld bij artikel 83quinquies, § 2, van de Bijzondere Wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen;
- de schepenen die tot nieuwe burgemeester wordt benoemd in geval van verhindering of schorsing van de burgemeester;
- de schepenen die het mandaat uitoefent van federaal, Vlaams of Europees parlements lid, voor zover de schepenen hiertoe uitdrukkelijk verzoekt (vervanging op vraag en voor zolang de schepenen het mandaat van federaal, Vlaams of Europees parlements lid uitoefent);

- een afwezigheid van minstens twaalf weken wegens medische redenen, studieredenen of verblijf in het buitenland (vervanging op vraag met een recent geneeskundig getuigschrift of een attest van de onderwijsinstelling of de opdrachtgever);
- ouderschapsverlof voor de geboorte of adoptie van een kind (vervanging op vraag);
- een afwezigheid van minstens twaalf weken wegens palliatief verlof of verlof voor de bijstand of de verzorging van een zwaar ziek gezinslid of familielid tot en met de tweede graad (vervanging op vraag met een schriftelijk verzoek en een verklaring op erewoord).

In de laatste vier gevallen vraagt de schepen zelf om te worden vervangen. Is een zieke mandataris niet meer zelf in staat om zijn vervanging te vragen, dan wordt hij van rechtswege als verhinderd beschouwd vanaf de derde vergadering waarop hij niet aanwezig kan zijn en dit zolang zijn afwezigheid duurt.

Bevindt een mandataris zich in een van de andere situaties, dan wordt hij van rechtswege vervangen.

Een schepen mag zich wel kandidaat stellen als lid voor de politieraad.

Rangorde

De rang van de schepenen wordt bepaald door de rangorde op de gezamenlijke akte van voordracht. De voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst die is toegevoegd aan het college is steeds de laatste schepen in rang. De burgemeester staat hoger in rang dan de schepenen.

Zie artikel 43, 44, 45, 47 en 49 van het Decreet Lokaal Bestuur

Wat als?

9. Er zit geen persoon van het andere geslacht in het college van burgemeester en schepenen.

Zie blz. 48

6.7. Fractievorming

6.7.1. Kartels die in twee splitsen om twee fracties te vormen.

Een kartellijst kan in twee fracties splitsen. Daarvoor moesten de kandidaten op die kartellijst samen met de voordrachtsakten van de kandidaten voor de gemeenteraadsverkiezingen een akte van fractievorming indienen (dit had op 15 september 2018 moeten gebeuren). Om te kunnen splitsen moet aan volgende voorwaarden worden voldaan:

1. De naam van de lijst bestaat uit meerdere woorden of afkortingen die minstens de twee fractienamen omvatten.
2. De kandidaat-gemeenteraadsleden beslissen bij de indiening van de voordrachtsakte of verbeteringsakte dat de op de lijst verkozen gemeenteraadsleden twee fracties vormen of kunnen vormen. In dat laatste geval worden twee fracties gevormd als een meerderheid van de verkozen gemeenteraadsleden die potentieel een afzonderlijke fractie kunnen uitmaken, daartoe op de installatievergadering van de gemeenteraad beslist.
3. De in 2. bedoelde beslissing wordt genomen in een afzonderlijke akte inzake fractievorming, die wordt ondertekend door alle kandidaat-gemeenteraadsleden op de lijst.

4. De akte inzake fractievorming bevat alle kandidaat-gemeenteraadsleden van de lijst, in dezelfde volgorde als de voordrachtsakte of de verbeteringsakte die bij de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau werd ingediend.
5. In principe vermeldt de akte inzake fractievorming voor alle kandidaat-gemeenteraadsleden tot welke fractie zij zullen behoren in geval van verkiezing.
6. Er worden op de akte inzake fractievorming slechts twee verschillende fracties vermeld.
7. De akte inzake fractievorming werd als bijlage gevoegd bij de voordrachtsakte of de verbeteringsakte die, overeenkomstig artikel 70 en 91 van het lokaal en provinciaal kiesdecreet, aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdstembureau werd overhandigd.
8. Aan de algemeen directeur werd, tegen ontvangstbewijs, een afschrift van de akte inzake fractievorming overhandigd uiterlijk de eerste werkdag na de dag dat de voordrachtsakte of de verbeteringsakte bij de voorzitter van het hoofdstembureau werd ingediend.

Als een kandidaat-gemeenteraadslid op de akte inzake fractievorming zich niet tot een fractie bekent, wordt het betrokken kandidaat-gemeenteraadslid geacht bij verkiezing te opteren voor de grootste fractie. Als beide fracties in de gemeenteraad even groot zijn, wordt hij geacht bij verkiezing te opteren voor de fractie waartoe de aanvoerder van de lijst behoort, behalve ingeval de lijstaanvoerder op de akte van fractievorming zich niet tot een fractie heeft bekend. In dat geval wordt het kandidaat-gemeenteraadslid geacht te opteren voor de fractie waartoe het kandidaat-gemeenteraadslid behoort dat de hoogste plaats op de lijst inneemt en die zich tot een fractie heeft bekend.

Indien aan de voormelde regeling niet is voldaan kunnen er geen aparte fracties worden gevormd. Ingeval de kandidaat-gemeenteraadsleden, die op eenzelfde lijst verkozen zijn, om twee fracties te vormen, spreekt de gemeenteraad zich op de installatievergadering bij besluit uit of aan de voorwaarden vermeld in het eerste lid is voldaan.

De vorming van twee fracties geldt tot de eerstvolgende volledige vernieuwing van de gemeenteraad.

[Merk op dat de fractievorming geen enkel gevolg heeft voor kandidaatstelling of werking van de politieraad. Politieraadsleden worden immers op naam verkozen en niet op fractie.](#)

Zie artikel 36 §2 van het Decreet Lokaal Bestuur

6.7.2. Partijen kunnen zich verenigen om één fractie te vormen

Het gemeenteraadslid of de gemeenteraadsleden die verkozen zijn op lijsten die zich uiterlijk op de installatievergadering onderling hebben verenigd, vormen één fractie. Tot onderlinge vereniging van de lijsten kan slechts beslist worden als de meerderheid van de verkozenen op elk van die lijsten daarmee instemt.

De onderlinge vereniging tot één fractie geldt tot de eerstvolgende volledige vernieuwing van de gemeenteraad. [Merk op dat de vereniging tot fractie geen enkel gevolg heeft voor kandidaatstelling of werking van de politieraad. Politieraadsleden worden immers op naam verkozen en niet op fractie.](#)

Zie artikel 36 §3 van het Decreet Lokaal Bestuur

6.8. De verkiezing van de politieraadsleden

De verkiezing van de leden van de politieraad vindt in principe plaats tijdens de installatievergadering van de gemeenteraad of **ten laatste** binnen tien **dagen**. Omdat dit een zaterdag 12 januari 2019 is, wordt de verkiezing in dat geval verplaatst naar maandag 14 januari 2019. [Vergeet niet om bij een uitgestelde verkiezing een nieuwe uitnodiging voor de zitting te versturen.](#)

Zie artikel 18 WGP

6.8.1. Burgemeester is voorzitter gemeenteraad voor verkiezing politieraad

De burgemeester neemt voor de verkiezing van de politieraadsleden het voorzitterschap van de installatievergadering van de gemeenteraad over. De voorzitter van de gemeenteraad is, in het geval zij of hij geen burgemeester immers niet bevoegd voor de verkiezing van de politieraad en maakt dus geen deel uit van het bureau voor de kiesverrichtingen. Deze bevoegdheid is voorbehouden voor de burgemeester.

6.8.2. Stemming

De verkiezing van de politieraadsleden gebeurt bij **geheime stemming** in één enkele stemronde.

Kunnen niet alle mandaten worden toegewezen na één stemronde, is een aanvullende stemming nodig, waarbij de resterende mandaten op dezelfde wijze worden toegekend in één stemronde. Het stemmenaantal waarover de gemeenteraadsleden beschikken, wordt in dat geval beperkt in functie van het aantal nog te begeven mandaten.

De stemming gebeurt volgens het meervoudig stemrecht. Het aantal stembiljetten is afhankelijk van het aantal stemmen waarover een gemeenteraadslid tijdens de verkiezing beschikt.

Het stembiljet vermeldt:

- in alfabetische volgorde de namen van de kandidaat-effectieve leden
- en (indien voorzien) de namen van de kandidaat-opvolgers **in de precieze volgorde**, zoals vermeld in de voordrachtakte.

Zie artikel 16, lid 3 WGP

Zie artikel 9 van het KB van 20 december 2000.

- *Een model stembiljet verkiezing politieraad is te vinden op www.vvsg.be/veiligheid/lokalepolitie/verkiezingen.*

Al naargelang het aantal politieraadsleden dat moet worden verkozen, krijgen de gemeenteraadsleden één of meer stemmen. Elk gemeenteraadslid krijgt stembiljetten naargelang het aantal stemmen waarover zij of hij beschikt.

- één stem indien er minder dan vier leden te verkiezen zijn;
- drie stemmen voor vier of vijf leden;
- vier stemmen voor zes of zeven leden;
- vijf stemmen voor acht of negen leden;
- zes stemmen voor tien of elf leden;
- en acht stemmen indien er twaalf of meer leden te verkiezen zijn.

Zie artikel 16, lid 2 WGP

- *De berekening van het aantal stemmen per raadslid voor elke gemeente is te vinden op www.vvsg.be/veiligheid/lokalepolitie/verkiezingen.*

6.8.3. Wie is verkozen?

Nadat de stemming gesloten werd, wordt onmiddellijk tijdens de vergadering overgegaan tot de stemopneming (tellen van het aantal stemmen). Daarbij stelt de burgemeester de lijst van de verkozen effectieve leden en (in voorkomend geval) hun opvolgers op.

Het bureau voor de kiesverrichtingen wordt gevormd door de burgemeester, bijgestaan door de twee jongste gemeenteraadsleden. Indien één van de beide jongste kandidaten zelf kandidaat is, is het aangewezen dat hij of zij afziet van het zetelen binnen het bureau voor de kiesverrichtingen en plaats ruimt voor de kandidaat die na hem de jongste in leeftijd is. De algemeen directeur neemt het secretariaat van het bureau waar en maakt het proces-verbaal op.

Het bureau is belast met het verzekeren van de goede gang van de verrichtingen van de stemming en voor de stemopneming.

Wanneer de stemming is gesloten wordt, staande de vergadering, overgegaan tot de stemopneming. De blanco of ongeldige stemmen worden na de stemming apart gelegd. De geldige stembiljetten worden gerangschikt volgens de effectieve kandidaten waarvoor een stem is uitgebracht.

Zie artikel 10 en 11 KB van 20 december 2000.

Om verkozen te kunnen worden moet een kandidaat daadwerkelijk stemmen hebben behaald bij de verkiezing. Ten minste één gemeenteraadslid moet één stem op de kandidaat hebben uitgebracht. De

gemeenteraad mag, bij aanwijzing van een verkozene, in geen enkel opzicht rekening houden met de kandidaten die geen enkele stem behaalden.

Bij staking van stemmen wordt voorrang verleend volgens deze rangorde:

1. aan de kandidaat die, op de dag van de verkiezing, *lid is* van het politiecollege of de politieraad;
2. indien één of meerdere kandidaten in dit geval verkeren wordt de voorrang verleend aan degene die *zonder onderbreking* zijn mandaat het langst heeft uitgeoefend;
3. aan de kandidaat die, *voorheen, lid is geweest* van het politiecollege of de politieraad;
4. indien één of meerdere kandidaten in dit geval verkeren, wordt voorrang verleend aan degene die *zonder onderbreking* het langst zijn mandaat heeft uitgeoefend;
5. bij gelijke duur, aan degene die het *laatst heeft beëindigd*;
6. aan de *jongste kandidaat* in jaren.

Merk op dat deze voorrangsregeling niet kan spelen bij de eerste samenstelling van de politieraad na een fusie of defusie van politiezones.

Zie artikel 17 WGP

Na de stemopneming stelt de burgemeester de lijst op van de verkozen effectieve leden en hun opvolgers.

Welke stappen moet de burgemeester volgen?

De verkiezing van de effectieve leden van de politieraad verloopt in verschillende fasen. Het is belangrijk dat de burgemeester, als lid van het bureau voor de kiesverrichtingen, duidelijk elke stap tussen het beëindigen van de stemming en de afkondiging van de verkiezingsuitslag doorloopt en communiceert.

1. De burgemeester laat de stembiljetten ronddelen in het juiste aantal per persoon;
2. De burgemeester wijst op het geheime karakter van deze stemming;
3. De burgemeester deelt mee dat de stemming geopend is;
4. De burgemeester deelt mee dat de geheime stemming gesloten is;
5. De burgemeester verzamelt de verschillende stembiljetten;
6. De burgemeester deelt mee dat tot telling van de stembiljetten wordt overgegaan;
7. Het bureau voor de kiesverrichtingen telt het aantal verzamelde stembiljetten en geeft eventueel aan hoeveel stembiljetten er ontbreken;
8. De burgemeester geeft raadsleden een laatste kans om ontbrekende stembiljetten in te dienen;
9. Het bureau voor de kiesverrichtingen opent de stembiljetten en sorteert ze volgens kandidaat en eventueel volgens blanco of ongeldige stem;
10. De burgemeester kondigt de verkiezingsuitslag af en vermeldt daarbij het aantal behaalde stemmen volgens kandidaat en eventueel volgens blanco of ongeldige stem. De kandidaten met de meeste stemmen zijn verkozen en eventueel wordt toepassing gemaakt van de voorrangsregeling ([zie verder zie hiervoor](#)).
11. Indien er nog mandaten te verdelen zijn, kan men overgaan tot een aanvullende stemming. Daarvoor volgt men dezelfde volgorde als hierboven uiteengezet werd.

De stemming moet in ieder geval op een duidelijke en correcte wijze verlopen.

Zie Raad van State, 11 juni 2007, nr.172.083.

6.8.4. Proces-verbaal van de verkiezingen van de politieraadsleden

Tijdens de vergadering wordt een *volledig verslag* van de kiesverrichtingen opgemaakt via een *proces-verbaal* (door de algemeen directeur). Het moet uitdrukkelijk vermelden dat de stemming geheim was, in één of meer stemrondes plaatsvond en in openbare zitting plaatsvond. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de feitelijke omstandigheden.

Bijkomende gegevens in het proces-verbaal:

- aantal gemeenteraadsleden en het aantal hiervan dat aan de stemming heeft deelgenomen;
- aantal door de gemeente te verkiezen leden van de politieraad en aantal stemmen waarover elk gemeenteraadslid beschikt;
- de lijst van de ~~effectieve en effectieve leden en opvolgers~~ plaatsvervangende kandidaten;
- aantal uitgebrachte stembiljetten waarvan de stemopneming zal gebeuren;
- aantal blanco en ongeldige stembiljetten;
- aantal vernietigde stembiljetten die tijdens de stemming vervangen worden;
- naam, voornamen, geboortedatum en beroep van de verkozen effectieve leden; aantal stemmen door elk van hen ~~bekomen~~ verkregen en eventueel de reden waarom, bij staking van stemmen, voorrang werd verleend;
- naam, voornamen, geboortedatum en beroep van de opvolgers, met aanduiding van het verkozen effectief lid van wie zij opvolger zijn, alsook van hun orde van voordracht en dus ook van voorrang;
- in voorkomend geval, vermelding van de verkozenen die zich in een toestand van onverenigbaarheid bevinden en de reden hiervan.

- *Een model proces-verbaal verkiezingsuitslag verkiezing politieraad is te vinden op www.vvsg.be/veiligheid/lokalepolitie/verkiezingen.*

Het proces-verbaal wordt *ondertekend* door de burgemeester, de gemeenteraadsleden die hem bijstaan en de algemeen directeur, alsmede door de gemeenteraadsleden die daartoe de wens uitdrukken. Dit proces-verbaal wordt overgeschreven in het register der notulen van de gemeenteraad.

Nadat dit proces-verbaal ondertekend werd, kondigt de burgemeester in openbare zitting *onmiddellijk* de verkiezingsuitslag af. Dit zal moeten blijken uit de notulen van de zitting. Het volledige dossier wordt vervolgens aan de bestendige deputatie bezorgd.

Het moment van de afkondiging van de verkiezingsuitslag is belangrijk voor de aanvang van de termijnen waarin een bezwaar tegen de verkiezing ingediend moet worden (**binnen tien dagen** volgend op de afkondiging van de uitslag).

Het moment van de afkondiging van de verkiezingsuitslag is belangrijk voor het bepalen van de datum waarop het mandaat van de verkozen leden van de politieraad aanvangt (**ten vroegste** op de eenendertigste **dag** na ontvangst van de verkiezingsuitslag bij de bestendige deputatie).

Zie artikel 18bis en 20, lid 1 WGP; artikel 13 en 14 KB van 20 december 2000.

6.8.5. Het dossier van de verkiezing

Het dossier van de verkiezing van de leden van de politieraad wordt door elke gemeente onverwijld toegezonden aan de bestendige deputatie.

Zie artikel 18bis WGP.

Bijkomende gegevens in het dossier van de verkiezing:

Het dossier moet alle stukken bevatten die de bestendige deputatie toelaat om te oordelen over de regelmatigheid van de kiesverrichting:

- twee afschriften van het proces-verbaal met de stembiljetten;
- ~~alle ingediende voordrachtakten (zelfs indien ze ongeldig zouden zijn); alle uitgereikte stembiljetten (ook de vernietigde die vervangen werden en de blanco stembiljetten) moeten bij het verkiezingsdossier worden gevoegd;~~
- alsook de stukken die toelaten te bepalen dat de verkozenen binnen de gemeenteraad aan de voorwaarden van verkiesbaarheid en verenigbaarheid voldoen.

We bevelen aan dat de respectievelijke gemeenten van de politiezone hun volledige dossier ook overmaken aan de politiesecretaris. Voor de installatie van de politieraad kan iedere belanghebbende vragen deze stukken in te kijken. Vermits de installatie van de politieraad steunt op de beslissingen van de respectievelijke gemeenteraden is het wenselijk over het volledige dossier te beschikken. Buiten de beslissingen van de gemeenteraden zelf, belet niets dat bij het dossier kopies worden gevoegd van de stukken.

Zie artikel 15 KB van 20 december 2000.

7. De eerste vergadering van de OCMW-raad aansluitend op de installatievergadering van de gemeenteraad

Alle gemeenteraadsleden worden door hun eedaflegging als gemeenteraadslid van rechtswege ook OCMW-raadslid. Er zijn dus evenveel gemeenteraadsleden als OCMW-raadsleden. Er is daardoor ook geen echte installatievergadering van de OCMW-raad meer. De eerste vergadering van de OCMW-raad vindt verplicht plaats aansluitend op de installatievergadering van de gemeenteraad. Op die eerste vergadering kiezen de OCMW-raadsleden de voorzitter en de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Aangezien het vast bureau bestaat uit de leden van het college van burgemeester en schepenen is hier ook geen aparte voordracht en verkiezing meer nodig.

7.1. Agenda van de vergadering

Op de eerste OCMW-raadsvergadering moeten volgende onderwerpen geagendeerd worden:

- Eventueel: genderraadslid OCMW-raad aanstellen
- Verkiezing van de voorzitter BCSD, ~~onderzoek geloofsbrieven en~~ eventueel eedaflegging
- Verkiezing leden BCSD, onderzoek geloofsbrieven en eedaflegging
- ~~Eventueel: Verkiezing vertegenwoordigers in de OCMW-verenigingen (zie 8.5)⁴~~

De volgorde van de punten is een logische keuze, het Decreet Lokaal Bestuur legt geen volgorde op.

7.2. Voorzitter van de OCMW-raad

De voorzitter van de gemeenteraad is van rechtswege de voorzitter van de OCMW-raad.

Zie artikel 69 Decreet Lokaal Bestuur

7.3. OCMW-raad moet uit mannen en vrouwen bestaan

Mocht de gemeenteraad uitsluitend bestaan uit personen van hetzelfde geslacht, dan moet er een aanpassing komen waarbij er iemand van het andere geslacht in de OCMW-raad komt. De Grondwet zegt immers dat de OCMW-raden bestaan uit personen van elk geslacht.

Het laatst verkozen gemeenteraadslid zal in dat geval in de OCMW-raad vervangen worden door de eerste opvolger van het andere geslacht van dezelfde lijst. Is er geen opvolger meer van het andere geslacht op die lijst, dan kijkt men naar de opvolgers van het andere geslacht op de lijst met het hoogste stemcijfer.

⁴ Agendeer dit op een latere vergadering zodoende kunnen de nieuwe raadsleden dit punt, zoals andere punten, op de gewone wijze voorbereiden.]

In de praktijk zal er wellicht geen 'genderraadslid' nodig zijn. Bij de voordracht van kandidaten moest immers rekening worden gehouden met de evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen op de kandidatenlijst. Op elke lijst, al dan niet volledig, mag het verschil tussen het aantal kandidaten van elk geslacht niet groter zijn dan één. Bovendien mogen de eerste twee kandidaten van elke lijst niet van hetzelfde geslacht zijn. De kans dat de gemeenteraad enkel uit vrouwen of enkel uit mannen bestaat is dan ook bijzonder klein.

Zie artikel 68 van het Decreet Lokaal Bestuur.

7.4. Verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst – eedaflegging

De voorzitter van het comité wordt niet samen voorgedragen met de gewone leden van het comité, maar wordt op een afzonderlijk akte voorgedragen.

De voorzitter van het comité wordt verkozen uit de leden (of voorzitter) van het vast bureau, of de leden van de OCMW-raad. Wanneer de voorzitter van het comité nog geen deel uitmaakte van het vast bureau, wordt hij/zij ook lid van het vast bureau (en ook van het college).

De algemeen directeur bezorgt de akte van voordracht aan de voorzitter van de eerste vergadering van de OCMW-raad. Die gaat op zijn beurt na of de akte voldoet aan de decretale voorwaarden. Voor het nagaan of de akte ondertekenend is door de nodige meerderheden, wordt enkel rekening gehouden met de handtekeningen van de effectieve OCMW-raadsleden. Men houdt dus enkel rekening met diegenen die effectief de eed als gemeenteraadslid hebben afgelegd. Wordt de akte als ontvankelijk beschouwd, dan is de voorgedragen voorzitter automatisch verkozen.

De voorzitter van het bijzonder comité moet geen eed meer afleggen als hij/zij al lid of voorzitter is van het vast bureau (college). Wanneer dat echter niet het geval is, dan legt de voorzitter van het comité de eed af in de handen van de voorzitter van de OCMW-raad. Door die eedaflegging wordt hij/zij ook lid van het vast bureau en meteen ook schepen.

Zie artikel 90 van het Decreet Lokaal Bestuur.

7.5. Verkiezing van de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst

In principe gebeurt de verkiezing niet via een stemming. De voorzitter van de OCMW-raad gaat na of de ingediende akten van voordracht ontvankelijk zijn overeenkomstig de decretale voorwaarden

De akte van voordracht moet voldoen aan een aantal voorwaarden. Ze vermeldt maximaal het aantal kandidaat-leden waarop een lijst of groep van lijsten recht heeft en:

1. vermeldt de naam, de voornamen, de geboortedatum, het beroep, het rijksregisternummer en de hoofdverblijfplaats van de kandidaat-leden;
2. vermeldt de naam, de voornaam en het rijksregisternummer van de verkozenen op de lijsten die de voordracht doen;
3. is voor akkoord ondertekend door de kandidaat-leden;
4. is ondertekend door de meerderheid van de verkozenen van dezelfde lijst of groep van lijsten. Als een lijst of groep van lijsten maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;
5. bevat kandidaat-leden van verschillend geslacht, tenzij de lijst of groep van lijsten als resultaat van de berekening maar één kandidaat-lid kan voordragen.

Als de akte voldoet aan de gestelde voorwaarden, dan worden de voorgedragen kandidaat-leden en hun eventuele opvolgers verkozen verklaard.

Zie artikel 93 en 94 van het Decreet Lokaal Bestuur

Wat als?

10. De OCMW-raad telt na de verkiezing geen mannen én vrouwen. Zie blz. 49
11. Het bijzonder comité telt geen mannen of geen vrouwen. Zie blz. 49

Onverenigbaarheden

Net als voor gemeente- en OCMW-raadsleden gelden ook voor leden van het comité een aantal onverenigbaarheden. Het Decreet Lokaal Bestuur is niet altijd even duidelijk, maar we vermoeden dat we de van overeenkomstige toepassing van onverenigbaarheden voor de leden van een bijzonder comité moeten lezen als volgt:

In het bijzonder comité mogen geen bloed verwanten tot en met de tweede graad- enef aanverwanten in de eerste graad zetelen tot en met de tweede graad, noch gehuwden of wettelijk samenwonenden. Bovendien kunnen leden van het comité enkel effectief zitting hebben indien zij geen ambt of functie bekleden dat onverenigbaar is met hun mandaat. Zo is er onverenigbaarheid voor:

- de leden van het vast bureau (enkel de voorzitter van het comité zal lid zijn van het vast bureau);
- de provinciegouverneurs, de gouverneur en de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, de hoge ambtenaar die de Brusselse Hoofdstedelijke Regering aanwijst en de adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, de provinciegriffiers, de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissarissen, voor zover het ambtsgebied van de gemeente en het OCMW in kwestie deel uitmaakt van hun ambtsgebied;
- de magistraten, de plaatsvervangende magistraten en de griffiers bij de hoven en de rechtbanken, de administratieve rechtscolleges en het Grondwettelijk Hof;
- de leden van het operationeel, administratief of logistiek kader van de politiezone waar de gemeente van het OCMW toe behoort;⁵

⁵ De leden van het operationeel kader van de politiediensten mogen zich niet verkiesbaar stellen, tenzij tijdens een periode van non-activiteit voor persoonlijke aangelegenheden of bij ontslag; de leden van het administratief en

- de personeelsleden van de gemeente in kwestie met uitzondering van het gemeentelijk onderwijzend personeel. Iemand van het gemeentelijk onderwijzend personeel kan echter geen voorzitter zijn van het comité;
- de personeelsleden van het eigen OCMW;
- de personeelsleden van de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen van de gemeente;
- de leden van een districtsraad;
- de personen die in een lokale decentrale overheid van een andere lidstaat van de Europese Unie een ambt of een mandaat uitoefenen dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, voorzitter van de gemeenteraad, schepen of burgemeester.

Zie artikel 100 van het Decreet Lokaal Bestuur.

Geloofsbrieven

Alvorens de gekozen leden van het bijzonder comité de eed kunnen afleggen, moeten eerst de geloofsbrieven worden goedgekeurd. De geloofsbrieven worden goedgekeurd als er geen problemen zijn met de verkiesbaarheidsvoorwaarden en mogelijke onverenigbaarheden.

De geloofsbrieven omvatten volgende schriftelijke bewijsstukken die elk raadslid en elke opvolger moeten voorleggen:

- een recent uittreksel uit het bevolkings- of rijksregister,
- een recent ~~bewijs van goed zedelijk gedrag~~ uittreksel uit het strafregister,
- een verklaring op eer dat men zich niet zal bevinden in een van de gevallen van onverenigbaarheden die hierboven besproken werden.

Eedaflegging

De leden van het bijzonder comité leggen de eed af in handen van de voorzitter van de OCMW-raad: “*Ik zweer de verplichtingen van mandaat trouw na te komen.*”

Zie artikel 96 §1 van het Decreet Lokaal Bestuur.

Wat als?

12. Er zijn geschillen i.v.m. de mandatarissen? Zie blz. 50

8. Na de installatievergadering van de gemeenteraad

logistiek kader van de politiediensten mogen zich verkiesbaar stellen, maar indien zij personeelslid zijn van of een toelage of wedde ontvangen van de meergemeentezone, kunnen zij geen deel uitmaken van de gemeenteraad van één van de gemeenten van de zone.

8.1. De mandatendatabank en de lokale besluiten als linked open data (LBL0D)

De Vlaamse Regering heeft een databank met gegevens over de mandatarissen van de gemeente.

De databank bevat:

- de voor- en achternaam;
- het geslacht;
- de geboortedatum;
- het rijksregisternummer;
- de naam van de lijst waarop de mandataris als gemeenteraadslid is verkozen;
- de naam van de fractie waartoe hij behoort of, in voorkomend geval, de melding dat hij als onafhankelijke zetelt;
- eventueel de bevoegdheden die hij toegewezen krijgt (voor de leden van het college);
- eventueel de begin- en einddatum van zijn mandaat (voor de uitvoerende mandatarissen, de voorzitter van de gemeenteraad en de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst);

De gegevens van de mandatarissen zijn publiek toegankelijk met uitzondering van het geslacht, de geboortedatum en het rijksregisternummer van de betrokken mandataris.

Na de eedaflegging van een mandataris of de aanstelling van een waarnemer ter vervanging van een lokale mandataris, moet de gemeente, het OCMW of het district **binnen tien dagen** de gegevens publiceren (het gaat om kalenderdagen maar de vervalddag wordt naar de eerste werkdag verschoven).

Installatievergadering Gemeenteraad	Laatste datum voor publicatie gegevens mandatarissen in de mandatendatabank
woensdag 2 januari	maandag 14 januari
donderdag 3 januari	maandag 14 januari
vrijdag 4 januari	maandag 14 januari
maandag 7 januari	donderdag 17 januari
dinsdag 8 januari	vrijdag 18 januari

Zie art. 160, 291 van het Decreet Lokaal Bestuur

[Besluit van de Vlaamse Regering](#) houdende het gebruik van open standaarden door de lokale besturen en tot nadere regeling van de databank van de lokale mandatarissen en van de databank van de leidend ambtenaren

Verbonden gegevens en ‘Gelinkt Notuleren’

Het Decreet Lokaal Bestuur verplicht de lokale besturen om een hele reeks documenten en besluiten al dan niet integraal te publiceren op de website van de gemeente. Enerzijds is dit nodig om aan de verplichtingen voor het bestuurlijk toezicht te voldoen en anderzijds past het ook in de actieve openbaarheid van bestuur. Eenieder heeft voortaan via de website toegang tot een hele reeks documenten.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur werkte de laatste jaren intensief aan een project met als naam 'Lokale Besluiten als Linked Open Data' (LBLD). Door vernuftig gebruik van software en nieuwe technologieën zal het voor lokale besturen gemakkelijker worden om de gevraagde informatie bekend te maken. Het is een manier om gegevens te structureren, te publiceren en met andere gegevens te verbinden. De gegevens zijn gemakkelijk op te vragen en uit te wisselen (bv. tussen lokaal bestuur en toezichthoudende overheid).

De eerste fase van het project spitste zich toe op de besluiten over de raadsleden en de uitvoerende mandatarissen. De start van een nieuwe bestuursperiode is het ideale moment om de nieuwe manier van werken voor het eerst toe te passen. Om gemakkelijk te werken ontwikkelde ABB ook een eigen software 'Gelinkt Notuleren'. Dit instrument is zelfstandig te gebruiken of kan worden samen worden gebruikt, zelfs geïntegreerd, met de eigen notulensoftware die de gemeente / het OCMW reeds gebruikt.

Besturen die 'Gelinkt Notuleren' zijn zeker dat hun besluiten voldoen aan de standaarden en dat deze besluiten correct gepubliceerd worden. Bovendien komen de gegevens zo ook automatisch in de mandatabank en moeten ze niet nog eens apart worden ingegeven.

Ons advies

Maak gebruik van deze nieuwe werkwijze, het is de toekomst en zal op termijn de standaard manier van werken worden.

8.2. Verplicht te publiceren documenten

De notulen en de besluiten van de installatievergadering zijn in principe de eerste documenten die volgens de nieuwe regels uit het Decreet Lokaal Bestuur op de website van de gemeente gepubliceerd moeten worden. De publicatie moet **binnen de tien dagen** gebeuren. Het is dezelfde periode als voor de publicatie van de gegevens van de mandatarissen in de mandatabank (zie tabel bij 8.1.)

Te publiceren documenten	Hoe lang publiceren
notulen installatievergadering gemeenteraad notulen eerste vergadering OCMW-raad	gedurende minstens een jaar vanaf de datum waarop de notulen werden goedgekeurd)
lijst met besluiten gemeenteraad lijst met besluiten OCMW-raad	minstens de tijd dat een maatregel van bestuurlijk toezicht mogelijk is op de besluiten die opgenomen zijn in de lijsten

Zie art. 285 van het Decreet Lokaal Bestuur

Besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2018 betreffende de bekendmaking en raadpleegbaarheid van besluiten en stukken van het lokaal bestuur, betreffende de wijze waarop de reglementen en

verordeningen van het lokaal bestuur worden bijgehouden in het register en betreffende de raadpleegbaarheid van de besluiten van de politiezones en hulpverleningszones

8.3. Politieraad

8.3.1. Mededeling geldig verklaring verkiezing aan gemeenteraad en aan politieraad

De verkiezing van de politieraad verkrijgt van rechtswege geldigheid na een termijn van **dertig dagen** of na de beslissing van de bestendige deputatie. De gouverneur deelt deze beslissing mee aan de gemeenteraad en de politieraad.

8.3.2. Eventueel bezwaar tegen verkiezing politieraadsleden

Als bezwaar werd ingediend en de verkiezing van de politieraad vervolgens geldig wordt verklaard (binnen dertig dagen na ontvangst van het dossier), dan worden de verkozen politieraadsleden opgeroepen voor de installatie van de politieraad.

Als bezwaar werd ingediend en de verkiezing van de politieraad vervolgens geheel of gedeeltelijk ongeldig wordt verklaard (binnen dertig dagen na ontvangst van het dossier), zal een nieuwe verkiezing van de politieraad binnen de gemeenteraad moeten plaatsvinden, binnen tien dagen volgend op de dag waarop de vernietiging aan de betrokken gemeenteraad werd meegedeeld. Indien die dag een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag is, wordt die termijn verlengd tot en met de eerstvolgende dag.

Tegen de beslissing van de bestendige deputatie inzake de verkiezing van de politieraad is beroep mogelijk bij de Raad van State, binnen vijftien dagen na de mededeling of kennisgeving van de vernietiging (dit is een wachtermijn). Na vernietiging (bevestiging van de ongeldigverklaring) volgen nieuwe verkiezingen.

Enkel in het geval een beroep gericht is tegen een vernietiging (geheel of gedeeltelijk ongeldig) van de verkiezingen, zal het beroep bij de Raad van State opschortend zijn ten aanzien van de beslissing van de bestendige deputatie.

Enkel wanneer de vernietiging definitief is, wordt tot een nieuwe verkiezing overgegaan. De verkiezing dient te gebeuren binnen 10 dagen vanaf de dag die volgt op die waarop de beslissing tot vernietiging aan de gemeenteraad werd meegedeeld.

Zie artikel 18, 18bis, 18ter, 18quater en 21quater WGP, gewijzigd met de Wet van 21 mei 2018 (art. 7, 8 en 9); Koninklijk Besluit van 8 maart 2007 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, in geval van beroep voorzien door de artikelen 18quater en 21ter WGP.

8.3.2. Installatie politieraad

De politieraad wordt ten vroegste geïnstalleerd op maandag 4 februari 2019. Het mandaat van de verkozenen voor de politieraad vangt immers aan

- **ten vroegste** op de éénendertigste **dag** na ontvangst van de verkiezingsuitslag bij de bestendige deputatie
- en **ten laatste** binnen de dertig **dagen** nadat de verkiezingsuitslag definitief is geworden.

De politieraad kan dus niet geïnstalleerd kan worden vóór de éénendertigste **dag** nadat de bestendige deputatie de verkiezingsuitslag van **alle gemeenten** die deel uitmaken van dezelfde politiezone ontvangen heeft. Merk nog op dat de oproeping voor de installatievergadering van de nieuwe politieraad hetzij per brief, via een bezorger aan huis, per fax of per elektronische post gebeurt, ten minste 7 werkdagen vóór de dag van de vergadering. Hou er ook rekening mee dat in het geval een verkozene voor de politieraad het ambt niet wil opnemen, daarvan tijdig kennis gegeven moet worden aan de voorzitter van de politieraad en de opvolger uiterlijk 7 werkdagen vóór de vergadering uitgenodigd moet worden om op deze vergadering de eed af te leggen (art. 20 en art. 25/1 WGP).

Zie artikel 20, lid 1 WGP

8.4. vertegenwoordigers van de gemeenteraad in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aanduiden

Projectvereniging

De deelnemende gemeenten wijzen **in de loop van januari 2019** de nieuwe bestuurders aan. Zij treden aan op 1 februari.

Zie art. 407 van het Decreet Lokaal Bestuur

Dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging

Binnen de eerste drie maanden van 2019 wordt een algemene vergadering bijeengeroepen waarbij tot een algehele vervanging van de raad van bestuur wordt overgegaan.

Zie art. 445 van het Decreet Lokaal Bestuur

8.5. Aanstellen van de vertegenwoordigers in de OCMW-vereniging

Het is zinvol om zo snel mogelijk de nieuwe vertegenwoordigers te kiezen die het OCMW vertegenwoordigen in de OCMW-verenigingen. Dit zou voor de eerste algemene vergadering van 2019 van de OCMW-verenigingen moeten gebeuren.

8.6. Andere beslissingen

Huishoudelijk reglement

Het bestaande reglement minstens bevestigen of een nieuw aannemen. Sowieso moet het reglement worden aangepast aan het Decreet Lokaal Bestuur. Het gaat om reglementen voor:

- de gemeenteraad (modelreglement VVSG is beschikbaar)
- de OCMW-raad (modelreglement VVSG is beschikbaar)
- het college van burgemeester en schepenen
- het vast bureau
- het bijzonder comité voor de sociale dienst
- de politieraad (goed te keuren op de installatie van de politieraad)

Zie artikel 38, 54, 74, 83, 111 van het Decreet Lokaal Bestuur

Deontologische code

De bestaande deontologische code blijft gelden maar het is zeker nuttig om met de politici de code te overlopen of hen deze minstens bezorgen. Moeten een deontologische code hebben:

- de gemeenteraad (model code VVSG is beschikbaar)
- de OCMW-raad (model code VVSG is beschikbaar)
- het college van burgemeester en schepenen (minstens dezelfde als de gemeenteraad)
- het vast bureau (minstens dezelfde als de OCMW-raad)
- het bijzonder comité voor de sociale dienst (minstens dezelfde als de OCMW-raad)

Dit is niet vereist voor de politieraad (eventueel goed te keuren op de installatie van de politieraad).

Zie artikel 39, 55, 74, 83, 112 van het Decreet Lokaal Bestuur

Gemeenteraadscmissie voor ombudsman of -vrouw

De gemeente die een ombudsman of –vrouw heeft, moet ook een gemeenteraadscmissie hebben voor de evaluatie van deze persoon.

Zie artikel 194 van het Decreet Lokaal Bestuur

Afsprakennota

De algemeen directeur sluit, mede namens het managementteam, opnieuw een afsprakennota met het college van burgemeester en schepenen, met de burgemeester, met het vast bureau, met de voorzitter van het vast bureau, met het bijzonder comité voor de sociale dienst en met de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst over de wijze waarop de algemeen directeur en de overige leden van het managementteam met het college van burgemeester en schepenen, de burgemeester, het vast bureau, de voorzitter van het vast bureau, het bijzonder comité voor de sociale dienst en de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst samenwerken om de beleidsdoelstellingen te realiseren, en over de omgangsvormen tussen bestuur en administratie.

Zie artikel 171 §2 van het Decreet Lokaal Bestuur

Evaluatieverslag gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap, de welzijnsvereniging en de autonome verzorgingsinstellingen

Deze instellingen leggen **in de loop van het eerste jaar** na de volledige vernieuwing van de gemeenteraden een evaluatieverslag voor aan de gemeenteraad of OCMW-raad . Voor de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen gaat het over de uitvoering van de beheers- of samenwerkingsovereenkomst sinds de inwerkingtreding ervan. Dat verslag omvat ook een evaluatie van de verzelfstandiging, waarover de gemeenteraad zich binnen drie maanden uitspreekt. Het is zeker de moeite om de bevindingen uit het evaluatieverslag te gebruiken bij de samenstellingen van de nieuwe bestuursorganen.

Zie artikel 227, 492 en 500 van het Decreet Lokaal Bestuur

Beheersovereenkomst tussen gemeente en het autonoom gemeentebedrijf

De beheersovereenkomst tussen de gemeente en het autonoom gemeentebedrijf eindigt in principe uiterlijk zes maanden na de volledige vernieuwing van de gemeenteraad.

Als bij het verstrijken van de beheersovereenkomst geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden, wordt de bestaande overeenkomst van rechtswege verlengd.

Als geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden binnen een jaar na de verlenging, kan de gemeenteraad na overleg met het autonoom gemeentebedrijf voorlopige regels vaststellen voor de aangelegenheden, vermeld in de beheersovereenkomst. Die voorlopige regels zullen als beheersovereenkomst gelden tot op het ogenblik dat een nieuwe beheersovereenkomst in werking treedt.

Zie artikel 234 van het Decreet Lokaal Bestuur

Raad van bestuur van het autonoom gemeentebedrijf

Na de volledige vernieuwing van de gemeenteraad wordt tot volledige vernieuwing van de raad van bestuur overgegaan. In dat geval blijven de leden van de raad van bestuur in functie tot de nieuwe gemeenteraad hen vervangt.

Zie artikel 235 van het Decreet Lokaal Bestuur

Het gemeentelijke extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm

Alle aanwijzingen en voordrachten van de vertegenwoordigers van de gemeenteraad in de algemene vergadering en de raad van bestuur van het extern verzelfstandigd agentschap worden herroepen door de volledige vernieuwing van de gemeenteraad. De vertegenwoordigers blijven in functie totdat hun vervangers zijn aangewezen of benoemd.

Zie art. 246 van het Decreet Lokaal Bestuur

Klachtenreglement

Zowel gemeenteraad als OCMW-raad moeten een klachtenreglement hebben. Het bestaande reglement kan blijven bestaan. Het is echter mogelijk dat een aanpassing nodig is door de integratie van gemeente en OCMW. Het Decreet Lokaal Bestuur legt aan de algemeen directeur de verplichting op om jaarlijks aan de gemeenteraad te rapporteren over de tegen de gemeente ingediende klachten. Hetzelfde doet de algemeen directeur aan de OCMW-raad over de tegen het OCMW ingediende klachten.

Zie art. 302 en 303 van het Decreet Lokaal Bestuur

Inspraakreglement

Het Decreet Lokaal Bestuur bevat minder gedetailleerde bepalingen over de inspraakinstrumenten. Maar ze moeten er wel zijn en dus zullen de meeste inspraakreglementen moeten worden aangepast. Zowel gemeente- als OCMW-raad moeten zo een reglement aannemen.

Zie art. 304 § 5 van het Decreet Lokaal Bestuur

Wijkbudgetten

Heeft het college van burgemeester en schepenen (onder de voorwaarden door de gemeenteraad vastgesteld) het beheer van budgetten voor de realisatie van bepaalde acties of projecten toevertrouwen aan wijkcomités en burgerinitiatieven toevertrouwt dan vervalt het beheer zes maanden na de algehele vernieuwing van de gemeenteraad.

Zie art. 304 § 6 van het Decreet Lokaal Bestuur

9. Wat als?

1. De akte van voordracht voor de kandidaat-burgemeester wordt pas na de installatievergadering voorgelegd.
2. Er moet een burgemeester buiten de raad worden benoemd.
3. De Vlaamse regering aanvaardt de voordracht van de kandidaat-burgemeester niet
4. Er is geen (ontvankelijke) voordracht voor de kandidaat-voorzitter.
5. Er is geen (ontvankelijke) gezamenlijke voordracht voor de kandidaat-schepenen.
6. Er is geen ontvankelijke akte van voordracht voor kandidaat-voorzitter BCSD ingediend.
7. Er is geen ontvankelijke voordrachtsakte voor een of meer kandidaat-leden van het BCSD
8. Er werd bezwaar tegen de gemeenteraadsverkiezingen ingediend.
9. Er zit geen persoon van het andere geslacht in het college van burgemeester en schepenen
10. De OCMW-raad telt na de verkiezing geen mannen én vrouwen
11. Het bijzonder comité telt geen mannen of geen vrouwen.
12. Er zijn geschillen i.v.m. de mandatarissen.
13. Wat als u het niet meer weet?

1. De akte van voordracht voor de kandidaat-burgemeester wordt pas na de installatievergadering voorgelegd.

Een akte van voordracht die wordt voorgelegd na de installatievergadering van de gemeenteraad is slechts ontvankelijk indien ze ondertekend is door meer dan de helft van de gemeenteraadsleden, alsook door een meerderheid van de gemeenteraadsleden die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-burgemeester verkozen zijn.

Zie artikel 58 §1 van het Decreet Lokaal Bestuur

2. Er moet een burgemeester buiten de raad worden benoemd.

Wordt er onder de raadsleden geen burgemeester gevonden dan kan er, ~~op advies van de bestendige deputatie van de provincieraad,~~ een burgemeester worden benoemd die geen gemeenteraadslid is. Het moet wel een gemeenteraadskiezer zijn die minstens vijftientig jaar oud is.

De burgemeester die buiten de gemeenteraad is benoemd, is aanwezig op de vergaderingen van de gemeenteraad. Hij beschikt in de gemeenteraad enkel over een raadgevende stem.

De burgemeester is steeds lid van het politiecollege en de politieraad.

Zie artikel 58 §3 van het Decreet Lokaal Bestuur, art. 13 van de Nieuwe Gemeentewet.

3. De Vlaamse regering aanvaardt de voordracht van de kandidaat-burgemeester niet

Een voorgedragen kandidaat-burgemeester die niet werd benoemd, kan tijdens dezelfde bestuursperiode niet meer opnieuw worden voorgedragen, tenzij op basis van nieuwe feiten of nieuwe gegevens.

De verkozenen voor de gemeenteraad, of de gemeenteraadsliden indien de nieuwe gemeenteraad ondertussen al werd geïnstalleerd, dragen een nieuwe kandidaat volgens de regels zoals bij een eerste voordracht.

Zie artikel 58 §2 van het Decreet Lokaal Bestuur

4. Er is geen (ontvankelijke) voordracht voor de kandidaat-voorzitter.

Als er geen (ontvankelijke) akte van voordracht is, kiest de gemeenteraad **binnen de veertien dagen** een voorzitter. Dit gebeurt ook op basis van een akte van voordracht maar met een enkele meerderheid en met een echte verkiezing in plaats van een verkozenverklaring. Om ontvankelijk te zijn moet de akte van voordracht ondertekend zijn door ten minste een meerderheid van de personen die op dezelfde lijst werden verkozen als de voorgedragen kandidaat. Zijn er slechts twee verkozen dan is één handtekening voldoende. Elk raadslid kan slechts één akte van voordracht ondertekenen.

Drie dagen voor de volgende vergadering van de gemeenteraad moet de algemeen directeur de akte van voordracht in handen hebben.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- een kandidaat behaalt de volstrekte meerderheid van de stemmen: hij is verkozen;

- geen enkele kandidaat krijgt een volstrekte meerderheid van de stemmen. Waren er meerdere kandidaten dan vindt een tweede stemronde plaats waarin wordt gestemd op de twee kandidaten die in de eerste stemronde de meeste stemmen behaalden. Bij staking van stemmen in de eerste stemronde komt de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, in aanmerking voor de tweede stemronde. De kandidaat die in de tweede stemronde de meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot voorzitter. Bij staking van stemmen in de tweede stemronde is de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, verkozen tot voorzitter. Als de naamstemmen bepalend zijn en de kandidaten een gelijk aantal naamstemmen hebben behaald, is de voorgedragen kandidaat verkozen van wie de lijst bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste stemmen heeft behaald.

Zie artikel 7§4 van het Decreet Lokaal Bestuur

5. Er is geen (ontvankelijke) gezamenlijke voordracht voor de kandidaat-schepenen.

Als geen ontvankelijke gezamenlijke akte van voordracht van kandidaat- schepenen aan de voorzitter van de installatievergadering wordt overhandigd, beslist de gemeenteraad op de installatievergadering over het aantal te verkiezen schepenen en wordt **binnen veertien dagen** overgegaan tot afzonderlijke verkiezing van de schepenen onder de gemeenteraadsleden. De gemeenteraadsleden kunnen hiertoe kandidaat-schepenen voordragen.

Per schepenenmandaat wordt **uiterlijk drie dagen** voor de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad een gedagtekende akte van voordracht aan de algemeen directeur bezorgd.

Om ontvankelijk te zijn, moet de akte van voordracht ten minste ondertekend zijn door een meerderheid van de personen die op dezelfde lijst werden verkozen als de voorgedragen kandidaat. Als de lijst waarop de kandidaat-schepenen voorkomt slechts twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen. Elk gemeenteraadslid kan slechts één akte van voordracht ondertekenen per schepenenmandaat.

Als de schriftelijk voorgedragen kandidaturen niet volstaan om het college volledig samen te stellen, kunnen kandidaten mondeling op de zitting worden voorgedragen. Tijdens de zitting en voor de stemming moet blijken dat een meerderheid van de fractie van de kandidaat-schepenen, de kandidatuur ondersteunt. Is dat niet het geval dan wordt de voordracht niet in aanmerking genomen.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming, door evenveel afzonderlijke stemmingen als er schepenen te kiezen zijn. De kandidaat die de volstrekte meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot schepenen. Als geen enkele kandidaat de volstrekte meerderheid van de stemmen heeft behaald en als meerdere kandidaten werden voorgedragen voor het vacante schepenenmandaat, vindt een tweede stemronde plaats. Daarin wordt gestemd op de twee kandidaten die in de eerste stemronde de meeste stemmen hebben behaald. Bij staking van stemmen in de eerste stemronde komt de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, in aanmerking voor de tweede stemronde. De kandidaat die in de tweede stemronde de meerderheid van de stemmen heeft behaald, is

verkozen tot schepen. Bij staking van stemmen in de tweede stemronde is de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, verkozen tot schepen. Als de naamstemmen bepalend zijn en de kandidaten een gelijk aantal naamstemmen hebben behaald, is de voorgedragen kandidaat verkozen van wie de lijst bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste stemmen heeft behaald.

In geval van afzonderlijke verkiezing van de schepenen wordt de rang van de schepenen bepaald door de volgorde van de stemmingen.

Zie artikel 43 §3 en §4 van het Decreet Lokaal Bestuur

6. Er is geen ontvankelijke akte van voordracht voor kandidaat-voorzitter BCSD ingediend.

De OCMW-raad verkiest **binnen de veertien dagen** een voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Uiterlijk drie dagen voor de eerstvolgende vergadering van de OCMW-raad bezorgen de OCMW-raadsleden een gedagtekende akte van voordracht aan de algemeen directeur.

Om ontvankelijk te zijn moet de akte van voordracht ten minste ondertekend zijn door een meerderheid van de leden van de OCMW-raad die op dezelfde lijst zijn verkozen als de voorgedragen kandidaat. Als de lijst waarop de kandidaat-voorzitter voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen. Elk raadslid mag maar één akte van voordracht ondertekenen.

De akte van voordracht kan ook de einddatum en eventueel de naam van opvolger vermelden.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming.

De kandidaat die de volstreekte meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Als geen enkele kandidaat de volstreekte meerderheid van de stemmen heeft behaald en als verschillende kandidaten zijn voorgedragen voor het vacante mandaat, vindt een tweede stemronde plaats, waarin wordt gestemd op de twee kandidaten die in de eerste stemronde de meeste stemmen behaalden. Bij staking van stemmen in de eerste stemronde komt de kandidaat die bij de verkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, in aanmerking voor de tweede stemronde. De kandidaat die in de tweede stemronde de meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot voorzitter. Bij staking van stemmen in de tweede stemronde is de kandidaat die bij de verkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, verkozen tot voorzitter. Als de naamstemmen bepalend zijn en de kandidaten een gelijk aantal naamstemmen hebben behaald, is de voorgedragen kandidaat van wie de lijst bij de verkiezingen de meeste stemmen heeft behaald, verkozen.

Zie artikel 90 §3 van het Decreet Lokaal Bestuur.

7. Er is geen ontvankelijke voordrachtsakte voor een of meer kandidaat-leden van het BCSD.

Blijkt een ingediende voordrachtsakte niet ontvankelijk, of is er geen voordrachtsakte ingediend, voor al de toegewezen zetels aan een lijst of groep van lijsten, dan kan elke lijst tijdens de vergadering een akte indienen voor de resterende zetels (die inhoudelijk voldoet aan de voorwaarden zoals in beschreven in 3.5) en volgt over deze voordrachten een geheime stemming in één stemronde waarbij elk OCMW-raadslid over één stem beschikt. Is er staking van stemmen, dan is de jongste kandidaat verkozen.

Zie art. 93, 95 van het Decreet Lokaal Bestuur

8. Er werd bezwaar tegen de gemeenteraadsverkiezingen ingediend.

A. De verkiezingen worden door de Raad voor verkiezingsbetwistingen, zonder zetelwijziging, toch geldig verklaard.

De nieuw verkozen raadsleden door de uittredende voorzitter van de gemeenteraad bijeengeroepen op de installatievergadering **binnen tien dagen** na de dag waarop de uitslag van de verkiezing definitief is (maar ten vroegste vanaf 2 januari). Als de nieuw verkozen raadsleden niet binnen tien dagen zijn bijeengeroepen door de uittredende voorzitter, gebeurt de bijeenroeping door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen in volgorde van rang (dus eerst de burgemeester, dan de eerste schepenen enz.)

Beroep bij de Raad van State werkt niet schorsend, d.w.z. dat de installatie kan doorgaan.

B. De verkiezingen worden door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen **ongeldig verklaard**

Beroep bij de Raad van State werkt wel schorsend en de installatie wordt uitgesteld.

B.1. De Raad van State verklaart de verkiezing toch geldig

De verkozenen worden **binnen tien dagen** na de geldig verklaring bijeengeroepen

B.2. De Raad van State vernietigt de verkiezing

Er is een nieuwe gemeenteraadsverkiezing nodig. De na deze tweede gemeenteraadsverkiezing verkozen raadsleden worden door de uittredende voorzitter van de gemeenteraad bijeengeroepen op de installatievergadering **binnen tien dagen** na de dag waarop de uitslag van de nieuwe verkiezing definitief is. Als de nieuw verkozen raadsleden niet binnen tien dagen zijn bijeengeroepen door de uittredende voorzitter, gebeurt de bijeenroeping door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen in volgorde van rang.

C. Er is een zetelwijziging

De Raad voor de Verkiezingsbetwistingen kan ambtshalve of na een bezwaar, de zetelverdeling wijzigen. Een beroep tegen dergelijke beslissing bij de Raad van State is opschortend. Wanneer de Raad van State zich niet tijdig over het beroep kan uitspreken kan de installatie van de gemeenteraad begin januari niet van rechtswege plaatsvinden.

Binnen de tien dagen nadat de zetelverdeling definitief is, worden de verkozen bijeengeroepen door de uittredende voorzitter van de gemeenteraad. Als de nieuw verkozen raadsleden niet binnen tien dagen

zijn bijeengeroepen door de uittredende voorzitter, gebeurt de bijeenroeping door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen in volgorde van rang.

Zie artikel 6 §1 van het Decreet Lokaal Bestuur

9. Er zit geen persoon van het andere geslacht in het college van burgemeester en schepenen

Als blijkt dat het college van burgemeester en schepenen na de verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst enkel uit mannen of vrouwen bestaat, zal een van hen plaats moeten maken voor een persoon van het andere geslacht.

De laatst verkozen schepen in rang wordt van rechtswege vervangen door het gemeenteraadslid van het andere geslacht dat op dezelfde lijst met de meeste naamstemmen verkozen is. Als verschillende raadsleden van het andere geslacht een gelijk aantal naamstemmen hebben behaald, krijgt het raadslid dat de hoogste plaats op de lijst bekleedt, voorrang onder die raadsleden. Als er geen verkozen gemeenteraadsliden van het andere geslacht op die lijst voorkomen, wordt de schepen van rechtswege vervangen door de eerste opvolger van het andere geslacht op die lijst.

Komt de te vervangen schepen uit een lijst waarop slecht één kandidaat stond dan wordt de voorlaatste schepen in rang vervangen (enz. naar de derde laatste schepen, de vierde, ...)

De schepen buiten de raad benoemd is stemgerechtigd in het college van burgemeester en schepenen.

Zie artikel 42 §3 Decreet Lokaal Bestuur

10. De OCMW-raad telt na de verkiezing geen mannen én vrouwen

Als in de OCMW-raad geen personen van verschillend geslacht zitten, wordt het laatste gemeenteraadslid in rang van rechtswege vervangen in de OCMW-raad door de eerste opvolger van het andere geslacht op dezelfde lijst als die waarop hij als gemeenteraadslid is verkozen.

Als op die lijst geen opvolger van het andere geslacht is verkozen, wordt hij van rechtswege vervangen door de eerste opvolger van het andere geslacht die is verkozen op de lijst met het hoogste stemcijfer.

Zie art. 68 §2 van het Decreet Lokaal Bestuur

11. Het bijzonder comité telt geen mannen of geen vrouwen.

Het bijzonder comité moet bestaan uit leden van elk geslacht. Blijkt dat niet het geval, dan wordt de oudste kandidaat vervangen door de eerstvolgende opvolger van het andere geslacht die in de voordrachtsakte is vermeld. Als voor die kandidaat geen opvolger van het andere geslacht is voorgedragen, wordt een nieuw kandidaat-lid van het andere geslacht door die lijst of groep van lijsten voorgedragen.

Zie artikel 94 van het Decreet Lokaal Bestuur.

12. Er zijn geschillen i.v.m. de mandatarissen.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen spreekt zich niet enkel uit over de bezwaren i.v.m. de gemeenteraadsverkiezingen en de verkiezingsuitgaven, maar behandelt ook andere bezwaren zoals:

1° geschillen die rijzen over de eedaflegging van de burgemeester

2° geschillen die rijzen over de afstand, het verval, het ontslag of de verhindering van het mandaat van:

- gemeenteraadslid;
- OCMW-raadslid;
- voorzitter van de gemeenteraad;
- voorzitter van de OCMW-raad;
- schepen;
- lid van het vast bureau;
- lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst;
- voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst;
- lid van de districtsraad;
- districtsschepen;
- voorzitter van de districtsraad;
- districtsburgemeester.

3° geschillen die rijzen over:

- de goedkeuring van de geloofsbrieven;
- de eedaflegging;
- de kennis van de bestuurstaal;
- de verkiezing, benoeming, vervanging en opvolging van:
 - de voorzitter van de gemeenteraad;
 - de voorzitter van de OCMW-raad;
 - de schepen;
 - het lid van het vast bureau;
 - het lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst;
 - de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst;
 - de districtsschepen;
 - de voorzitter van de districtsraad;
 - de districtsburgemeester.

4° geschillen die rijzen i.v.m. de voorwaarden waaraan:

- een vertrouwenspersoon moet voldoen;
- een raadslid moet voldoen om een beroep te kunnen doen op een vertrouwenspersoon.

Tegen de uitspraken van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen is een beroep mogelijk bij de Raad van State. Dat beroep is niet schorsend.

Zie artikel 9, 42, 59, 147 van het Decreet Lokaal Bestuur

13. Wat als u het niet meer weet?

Als u het niet meer weet dan contacteert u de VVSG en dan zoeken we samen naar het antwoord op uw vragen.

Bijlage 1

Aantal raadsleden, schepenen en leden bijzonder comité sociale dienst

Bevolkingsklasse	Raadsleden	Maximum aantal schepenen ^{6 7}	Bijzonder comité sociale dienst ⁸
1-999	7	2	7
1000-1999	9		
2000-2999	11		
3000-3999	13		
4000-4999	15		
5000-6999	17	3	7
7000-8999	19		
9000-9999			
10.000-11.999	21	4	9
12.000-14.999	23		
15.000-19.999	25		
20.000-24.999	27		
25.000-29.999	29		
30.000-34.999	31	6	9
35.000-39.999	33		
40.000-49.999	35		
50.000-59.999	37	7	9
60.000-69.999	39		
70.000-79.999	41		
80.000-89.999	43		
90.000-99.999	45		
100.000-149.999	47	8	11
150.000-199.999	49		
200.000-249.999	51		
250.000-299.999	53	9	13
300.000-...	55		

⁶ Voor gemeenten die op 1.1.2019 ontstaan ten gevolge van een fusie: te verhogen met twee in de periode 2019-2024 en met één in de periode 2025-2030.

⁷ Het college van burgemeester en schepenen en het vast bureau bestaan vanaf 1.1.2019 uit de burgemeester, ten hoogste het aantal vermelde schepenen én de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst als die wordt verkozen vanuit de OCMW-raad.

⁸ Inclusief de voorzitter.

Bijlage 2
Overzicht van de data

Installatievergadering Gemeenteraad	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen (= oproeping installatie gemeenteraad)	Laatste datum indienen akten van voordracht (uitgezonderd politieraad)	Informatienota politieraad vijf dagen voor het indienen voordrachtakten	Indienen voordrachtakten politieraadsleden op <u>welbepaalde dag</u> tussen 7 ^e en 4 ^e dag voor datum oproeping installatievergadering	Ter inzage leggen van de kandidatenlijst politieraad uiterlijk de derde dag na indienen voordracht	Laatste datum voor publicatie gegevens mandatarissen in de mandatendatabank
			<u>Dag is afhankelijk van de gekozen dag voor het indienen van de voordrachtsakten</u>	één DAG KIEZEN De (uittredende) burgemeester bepaalt dag	DE DAG is afhankelijk van gekozen datum voor het indienen van de voordrachtakten	
woensdag 2 januari	woensdag 19 dec	dinsdag 25 dec	<u>vrij 7 – ma 10 dec</u>	woe 12 – za 15 dec	za 15 - di 18 dec	maandag 14 januari
donderdag 3 januari	donderdag 20 dec	woensdag 26 dec	<u>za 8 – di 11 dec</u>	don 13 – zon 16 dec	zon 16 - woe 19 dec	maandag 14 januari
vrijdag 4 januari	vrijdag 21 dec	donderdag 27 dec	<u>zon 9 – woe 12 dec</u>	vrij 14 – ma 17 dec	ma 17 - don 20 dec	maandag 14 januari
maandag 7 januari	maandag 24 dec	zondag 30 dec	<u>woe 12 – za 15 dec</u>	<u>ma 17 - don 20 dec</u>	<u>don 20 - zon 23 dec</u>	donderdag 17 januari
dinsdag 8 januari	dinsdag 25 dec	maandag 31 dec	<u>don 13 – zo 16 dec</u>	<u>di 18 - vrij 21 dec</u>	<u>vrij 21 - ma 24 dec</u>	vrijdag 18 januari
Installatievergadering GR van rechtswegen						
Woensdag 2 januari om 20u in het gemeentehuis	dinsdag 25 dec	dinsdag 25 dec	<u>don 13 – zo 16 dec</u>	<u>di 18 - vrij 21 dec</u>	<u>vrij 21 - ma 24 dec</u>	maandag 14 januari

Denk ook aan:
Bijzonder comité

- Donderdag 13 december: laatste datum om de verklaring van lijstverbinding aan de algemeen directeur te bezorgen

- Vrijdag 14 december: algemeen directeur maakt op website gemeenten bekend hoeveel zetels in het bijzonder comité aan de verschillende lijsten of groepen van lijsten toekomen

Publicatie van de agenda en de notulen van de installatievergadering gemeenteraad en de eerste vergadering van de OCMW-raad

- notulen installatievergadering gemeenteraad en notulen eerste vergadering OCMW-raad: gedurende minstens een jaar vanaf de datum waarop de notulen werden goedgekeurd
- lijst met besluiten gemeenteraad en lijst met besluiten OCMW-raad: minstens de tijd dat een maatregel van bestuurlijk toezicht mogelijk is op de besluiten die opgenomen zijn in de lijsten